

KINNITATUD
Rahvusringhäälingu nõukogu
28.02.2008. a. otsusega nr 1.1

Eesti Rahvusringhäälingu arengukava 2009–2012

Sisukord

1. Tegevuskeskkond	3
1.1 Rahvusringhääling avaliku huvi kaitsjana	3
1.2 Eesti ringhäälingupoliitika ja digitaliseerumine	5
1.3 Rahvusringhäälingu positsioon Eesti ringhäälingukeskkonnas	6
1.4 Eesti Rahvusringhäälingu strateegilised eesmärgid	9
2. Rahvusringhäälingu visioon, missioon, väärtused	12
3. Väljundid	14
3.1 Televisioon	14
3.2 Raadio	14
3.3 Uus meedia	15
3.4 Kirjastustegevus	16
4. Sisutootmise eesmärgid ja tegevused	17
4.1 Programmid	17
4.1.1 Eesti riik ja rahvas	17
4.1.2 Eesti kultuur ja mälu	19
4.1.3 Eesti kui elukeskkond	22
4.2 Arhiivid	26
5. Muude valdkondade eesmärgid ja tegevused	27
5.1 Tehnoloogia	27
5.2 Haldus ja hooned	28
5.3 Organisatsioon	28
6. Rahastamisvajadused	31
7. Rahvusringhäälingu tulemuslikkuse hindamine	32
Lisad	
1. Mõjude analüüs 2009. aastaks	33
2. ETV ja Eesti Raadio programmide struktuur 2004–2006	34

1. Tegevuskeskkond

1.1 Rahvusringhääling avaliku huvi kaitsjana

Avalik-õiguslik ringhääling tekkis rohkem kui 80 aasta eest piiratud ressursside tingimustes. Ühelt poolt seadis piiranguid eetrisageduste loetud arv – neid ei saanud välja anda kõigile soovijaile. Teisalt sai määravaks majanduslik võimekus. Ringhäälinguajaamu oleksid suutnud rajada vaid üksikud jõukad ettevõtted, kes saanuks sellega sisuliselt kontrolli infovälja üle – tollal sai esimestest päevadest peale selgeks, et ringhäälingu mõju on oluliselt suurem kui mis tahes teisel varem leiutatud ja kasutusele võetud meedial.

Avalik-õigusliku ringhäälingu ideoloogiat kujundas suuresti totalitaarsete riikide hoiatav kogemus, kuidas teatud poliitilised huvigrupid kasutasid meediat oma võimu kindlustamiseks. Avalik-õiguslikku ringhäälingut, mida ei mõjutanud kildkondlikud poliitilised ja majanduslikud huvid, nähti Euroopas avaliku mõtteruumi¹ kaitsjana ja taastootjana ning demokraatia edendajana.

XXI sajandi alguseks on mitmed avalik-õigusliku ringhäälingu tekkimise aegsed piirangud kadunud. On rajatud uued, sageli globaalsed leviplatvormid (kaabellevi, satelliitlevi, Internet, mobiillevi jms). Märkimisväärselt on suurenenud ka ettevõtete ja üksikisikute võimekus luua ja vahendada elektroonilise meedia tooteid.

Küllastunud meediaühiskonnas ei ole võimalik avalikku mõtteruumi kaitsta ja taastoota vaid klassikalisi ringhäälinguvorme (raadio ja televisioon) kasutades. Meediakasutuses muutuvad järjest tähtsamaks väikeste ja üliväikeste segmentide vajadused, huvid ja meediatarbimise stiilid. Traditsioonilised suurtele sihtrühmadele suunatud kanalid neid katta ei suuda. See tähendab, et “vanad” meediad peavad paratamatult lõimuma uue meediaga, kus igäüks võib olla sõnumi saatja.

Massimeedia hiilgeajad on mööda saamas, meediamõju jõujooned muutumas. Avalik-õiguslik ringhääling vajab ümberdefineerimist. Arvestades uue meedia aina kasvavat rolli, tuleks sellest rääkida pigem kui avalik-õiguslikust meediast. Avalik-õiguslikku meediat iseloomustab **filosoofiline ideaal**, mis väärtustab

- kodanikuühiskonda ja demokraatiat,
- rahvast ja rahvuskultuuri,
- ühiskonna säästvat ja jätkusuutlikku arengut,
- inimest üksikisikuna ja sootsiumi liikmena,
- eetikat ja moraali.

Vastates oma filosoofilisele ideaalile, tegutseb rahvusringhääling avalikes huvides. Avalik huvi kujuneb avalikus mõtteruumis, kus üksikisikud ja ühiskonna grupid kohtuvad pidevas kollektiivses arutelus, et läbi rääkida ühise huvi teemad. Avalikus mõtteruumis on võimalik saavutada teatud konsensuslik arusaam kogu ühiskonna liikmetele olulistest asjadest. Avalik huvi on dünaamiline, pidevalt arenev ja muutuv, nagu ka ühiskond, rahvas ja riik. **Rahvusringhääling on avaliku mõtteruumi kujundamisel ja selle arengu eest hoolitsemisel eluliselt tähtis institutsioon.**

---

¹ Avaliku mõtteruumina on siin mõistetud virtuaalset ruumi, kus läbi sotsiaalse, poliitilise, sageli ka filosoofilise dialoogi toimub pidevalt ühiskonna ja indiviidi eneserefleksioon

Euroopa Liidus väljendab avalik-õigusliku meedia tegevus ka rahvuslikke huve. Euroopa Ringhäälinguliidu soovitude järgi peab „avalik-õiguslikul ringhäälingul demokraatlikus ühiskonnas olema juhtiv roll sotsiaalse ühtekuuluvuse ja rahvusliku identiteedi kujundamisel ning igas riigis edeneva kultuuri peegeldajana ja edendajana.”² Selline ülesande määratlus võimaldab mõiste *public broadcasting* tõlkimisel vältida kohmakat sõnapaari *avalik-õiguslik* ning lubab otsesõnu rääkida rahvusringhäälingust.

Rahvusringhääling tegutseb avalikkuse huvides, seda finantseeritakse avalikkuses saavutatud konsensuse alusel ning avalikkus kontrollib ka selle tegevust. Rahvusringhääling teenib kõigi, mitte vaid poliitilise enamuse huve. **Rahvusringhäälingul pole õigustust jääda mõjukuselt ja mõjult ühiskonnas marginaalseks.**

On avalik huvi, et rahvusringhäälingul oleks arvukalt väljundeid nii traditsioonilises elektroonilises kui ka uues meedias. Ainult sel juhul suudab ta mõjukalt tegutseda meediakeskkonnas, kuhu lähiajal lisandub uusi kanaleid plahvatuslikult. Kiirelt arenev kommunikatsioonitehnoloogia loob edastamiseks loendamatu uusi võimalusi ja kujundab uudseid meediakasutusviise. Viimaste aastakümnete tehnoloogiline areng on andnud eetrile piiramatud mõõtmed ja juurdepääs sellele on avatud mitte ainult meediafirmadele, vaid ka üksikisikutele.

Rahvusringhäälingu ainulaadne roll selles avardavas meediaruumis ei kao. Ta peab andma avalikkusele ressursid poliitiliste otsustuste langetamiseks – väärtused, teadmised, analüüsi- ja hindamisoskuse, orienteerumisvõime poliitilisel maastikul. **Avaliku mõtteruumi kujundajana vormib rahvusringhääling kodanikuühiskonda** – vaba, teadlikku ja oma arvamust väljendavat inimeste ühendust, mis ei sõltu otseselt võimust või kommertshuvist. Vaba meedia, sealhulgas avalik-õiguslik meedia on oluline toimimiseeldus kodanikuühiskonnale, mis on laiem nähtus kui mittetulundusühingud ja sihtasutused. Rahvusringhääling arvestab kodanikuühiskonnas tekkivate ootuste ja ideedega, õpetab hindama ja arvestama arvamuste paljusust. „Avalik-õiguslik ringhääling loob foorumi avalikuks diskussiooniks, milles saab väljendada nii laia arvamuste ja vaadete spektrit, kui vähegi võimalik.”³ Kuna selles diskussioonis sõnastatakse just neid küsimusi, mis avalikkuses tekivad, teenivad Rahvusringhäälingu töötajad avalikkust, olles ka ise aktiivsed kodanikuühiskonna osalised, ühistegevuse ja -tunde kandjad.

Kandes hoolt, et avalikkusel oleksid vajalikud **ressursid poliitiliseks otsustuseks**, aitab Rahvusringhääling samas ka paremini aru saada ümbritsevast. Iseäranis puudutab see maailmas toimuvaid protsesse ja sündmusi. Rahvusringhäälingu üks olulisemaid rolle on **uudiste sõltumatu, operatiivne ja mitmekülgne vahendamine**, rahvusliku infovälja kaitse nii väliste inforünnakute kui ka sisemise ühekülgsuse ja pealiskaudsuse eest. Teine tähtsam ülesanne on **jagada teadmisi ja avardada silmaringi**, toetada elukestva õppe põhimõtteid, edendada innovatiivsust ja loovust, üldauditooriumile sobivas vormis vahendada humanitaar- ja loodusteaduslike avastuste kohta uusimaid tõlgendusi, tagamaks igapäevase vabaks eneseteostuseks vajaliku informatsiooni saamine. Kolmandaks peavad ERR programmid **kandma katkematut kultuurivoogu**,

² Public Service Broadcasting. Model Law with an introductory note and explanatory comments by Dr. Werner Rumphorst 21.2.2007

³ The Prague Resolution. Council of Europe 1994

pakkudes inimestele lisaks kultuuriinfole ka elamusi – nii hetkeelamusi kunstiteostest kui ka taju kultuuri lakkamatust kohalolekust igapäevaelus. Rahvusringhäälingu tooted, keskkonnad, programmid ja teenused disainitakse põhimõttel, et need oleksid **kättesaadavad ja kasutatavad kõigile**, sh puuetega ja erivajadustega inimestele.

Mitmed nii Euroopa Komisjoni kui ka Euroopa Parlamendi üllitatud dokumendid tõstavad esile **kvaliteedistandardeid**, mida rahvusringhäälingud tavapäraselt on kehtestanud ja kehtestavad. Avatud Ühiskonna Meediainstituudi 2005. aasta seireraport hoiatab “kommertslike trendide pealetungi eest, mis kontrollimatuse olukorras järjest enam madaldab programmistandardeid ning tõrjub tagaplaanile vähemtulusad tegevussuunad” ja ütleb, et selliste trendide eest kaitseb meediat avalik-õiguslik ringhääling. Niisiis on **professionaalsus ringhäälingu sisutootmise valdkonnas samuti avalik huvi**. Eestis on professionaalne ringhäälinguajakirjandus katkematult arenenud enam kui 80 aastat, hoolimata vahepealsest tegutsemisest totalitaarriigi tingimustes. Kahjuks on just praegu märgata madalseisu nii ringhäälingualases väljaõppes kui ka sisutootjate eneserefleksioonis. Et sellest üle saada, peab Rahvusringhäälingu organisatsioonikultuur rohkem **väärtustama koolitust ja professionaalsuse kasvu**. Ajakirjanike eneserefleksioonile aitab kaasa ERR ajakirjanduseetika nõuniku tegevus, kes jälgib pidevalt, kuidas ERR peab kinni heast ajakirjandustavast. Rahvusringhääling peab olema Eesti audiovisuaalkultuuri eestvedaja ka kunstilise sisu – lavastusliku ja elamusliku programmi – loomisel.

Avalik-õigusliku ringhäälingu olemust mõistetakse paljudes üleminekuriikides, sealhulgas ka Eestis, ikka veel erinevalt. Selle tõlgendamisel lähtutakse sageli turumajanduslikest ideaalidest ja erahuvidest. **Seni on võimulolijad ka Eestis panustanud just eraringhäälingu arengusse**. Litsentseeritavate jaamade programmilised kohustused on väikesed ja majandamistingimused soodsad. Alates 2005. aastast on peaaegu kogu ringhäälinguturul liikuv reklaami- ja sponsorraha eraettevõtjate käsutuses. Digitaliseerumise künnisel on asunud soosima ideed kaotada litsentsitasu, mida kommertsjaamad praegu maksavad reklaami puudumise eest avalik-õiguslikus meedias.

Avaliku huvi sõnastamine on igikestev protsess. Rahvusringhääling tegeleb sellega lakkamatult, kuid ta ei saa seda teha üksinda. **Selles töös peavad aktiivselt osalema ka institutsioonid, kes otseselt vastutavad avaliku huvi esindamise eest Eesti riigis**: Ringhäälingunõukogu, Kultuuriministeerium, Rahvusringhäälingu ühiskondlik nõukoda, loomeliidud, teadus- ja uurimisasutused, ajakirjandus, haridussüsteem.

1.2 Eesti ringhäälingupoliitika ja digitaliseerumine

Olulisim muutus lähiaastatel on Eesti ringhäälingu **üleminek digitaallevile**. Kultuuriministeerium on välja töötanud seaduseelnõu, mis näeb ette lõpetada analoogsignaali edastamine Eestis hiljemalt 1. veebr 2010. Eelnõu tühistab ringhäälinguseaduse sätte, et telesaadete ja -programmide edastamine analoogvõrgus lõpetatakse hiljemalt 1. veebruaril 2012, ja toob selle tähtaja kaks aastat ettepoole. Digitaliseerumine avab **tee paljude uute kanalite tekkimiseks ja uusimate infotehnoloogiliste võimaluste kasutuselevõtuks, mis annavad lisaväärtust harjumuspärasele programmile**: dünaamilist lisateavet saadete ja saatekavade juures, lisateenuseid nt vabalt valitavate tõlgete näol, materjali töötlemisel tekkivaid taustatooteid jne. Digilevi loob märksa avarama pinna vaataja ja kanali suhtluseks ning lubab süüvida palju mahukamasse

teaberuumi, kui seda võimaldab analooglevi. Sisutootjatele tähendab see, et nad peavad olema suutelised seda ruumi sisustama ning looma selles kasutajasõbralikke otsingusüsteeme.

27. sept 2007 allkirjastas kultuuriminister L. Jänes otsuse väljastada Eesti esimesed digitaaltelevisiooni ringhäälinguload TV3-le ja Kanal 2-le. Esimene neist esitas taotluse programmile TV6 ja teine programmile Kanal 11. Kolmanda ringhäälinguloa andis kultuuriministeerium 2. okt 2007 OÜ-le Eesti Spordikanal, kes sai õiguse edastada programmi Kalev Sport. Kõik kolm uut kanalit peavad digitaaltelevisioonis alustama saateid hiljemalt 30. märtsil 2008. Lisaks uutele digitaalteleprogrammidele jätkavad telekommunikatsioonifirmad uute sisulahenduste arendamist.⁴

Ühelt poolt on kõigi nende **arengute mootor olnud reklaamituru kiire areng**. 2004–2007. a on Eesti reklaamituru käive kasvanud üle 15% aastas. Eriti kiire oli areng 2007. a, mil reklaamituru käive eelmise aastaga võrreldes kasvas 29%. Tele- ja raadioreklaami käive moodustas 2007. a kogukäibest 34% ehk 608 miljonit krooni.⁵

Alates 2006. aastast on eratelekanalitel summaarne tulude eelarve suurem kui avalik-õiguslikul ringhäälingul televisiooni- ja raadiotegevuse jaoks kokku. See tähendab, et **erakanalitel on finantsiliselt tugevam positsioon ning rohkem võimalusi kui avalik-õiguslikul ringhäälingul**. Kui üldine reklaamiturg ja riigieelarve on kasvanud viimased seitse aastat samas tempos, siis avalik-õigusliku ringhäälingu eelarve kasvutempo on olnud tunduvalt aeglasem.⁶

Vaatamata Eesti majanduskasvu pidurdumisele võib ka aastatel 2009–2012 prognoosida keskmiselt 10%-st reklaamituru käibe kasvu. See muudab Eesti meediaturu üha atraktiivsemaks satelliit- ja kaabeltelevisiooni operaatoritele, kes arendavad välja uusi sisulahendusi (eestikeelne Discovery, Eurosport jne).

Teiselt poolt **innustab arengut Eesti elanikkonna suhteliselt aktiivne liitumine digitaaltelevisiooniga**. 2007. aasta lõpuks oli digiTV kodus 25%-l Eesti elanikest. Eriti aktiivselt on digiTV-ga liitunud eestlased. Kui 2006. aasta detsembris ütles 13% eestlastest ja 14% mitte-eestlastest, et neil on kodus olemas digiTV, siis 2007. aasta detsembris oli digitaaltelevisioon olemas kodus 29% eestlastest ja 16% mitte-eestlastest⁷.

1.3 Rahvusringhäälingu positsioon Eesti ringhäälingukeskkonnas

Rahvusringhääling on täna suurima auditooriumiga meediaorganisatsioon Eestis. Iga nädal on mõne ERR tele- või raadioprogrammiga kontaktis 84% Eesti elanikest. Eesti Televisiooni jälgib iga nädal ligi 70%⁸ ja vähemalt ühte ERR raadioprogrammi ligi 60% Eesti elanikest. Eesmärk on **hoida seda kontaktide taset** aastatel 2009–2012.

⁴ 2007. aasta veebruaris alustas Elion Kaabel Digi-TV klientidele esimese HDTV meelelahutusliku telekanali VOOM edastamist. Teise uuendusena alustas Elion IPTV videolaenutuse pakkumist oma klientidele.

⁵ Andmed pärinevad TNS Emori uuringust “Eesti meediareklaamiturg +/- 2007”

⁶ Jõesaar. A. Formation of Estonian Broadcasting Landscape 1992-2007: Experience of the Transition State

⁷ Andmed pärinevad 2006. ja 2007. aasta ERR elanikkonna meediauuringust

⁸ 2007. aastal jälgis ETVd iga nädal 69%, Kanal 2 67% ja TV3 68% Eesti elanikest (TNS EMOR)

Läbi aastate on Eesti Televisioon ja Eesti Raadio kuulunud usaldusväärseimate riiklike institutsioonide hulka. 2007. aastal usaldas ETV-d 76% ja Eesti Raadiot 70% Eesti elanikest⁹. **Eesmärk on hoida kõrget usaldusväärse taset aastatel 2009–2012.**

Uute meediakanalite lisandumisega **jätkub auditooriumi killustumine**. Eriti silmnähtavaks muutub see teleturul uute kanalite ja sisulahenduste lisandudes. 2007. a pühendasid Eesti elanikud oma vaatamisajast ETV-le 16,4%. Eesti Televisiooni edestasid Kanal 2 (22,1%) ja TV3 (18,9%).¹⁰ **Üheainsa teleprogrammiga jätkates on ETV-l üha raskem säilitada olulist osakaalu vaatamisajast. See omakorda tähendab, et ETV mõju väheneb.**

ERR raadiokanalite osakaal raadio kuulamisajast oli 2007. a 35%. Kuna raadioturg näib olevat vähem dünaamiline, ei tohiks ERR osakaal sellel väliste tegurite mõjul oluliselt langeda.

Programmide eristuvus

Rahvusringhäälingu tele- ja raadioprogrammid eristuvad selgelt enamikust eratele- ja raadioprogrammidest. Eesti Televisioon on täna ainus, kus suurema osa programmi mahust moodustab eestimaine teletoodang¹¹. Kui Kanal 2-s ja TV3-s on ülekaalus välismaine lavastuslik programm (filmid ja sarjad), domineerivad ETV-s kodumaised ühiskonna- ja elusaated. Rahvusringhäälingu raadioprogrammid eristuvad enamikest teistest Eesti raadioprogrammidest suurema sõnalise osa ja žanrilise mitmekesisuse poolest¹².

Rahvusringhääling on ainus ringhäälinguorganisatsioon, mis vahendab teatrilavastusi ja süvamuusika kontsertide ülekandeid. ETV pakub ainsa Eesti teleprogrammina regulaarselt kultuurisaateid, poliitika- ja ühiskonnasaateid ning ülekandeid nii rahvuslikelt kui ka globaalsetelt suursündmustelt (nt Eesti Vabariigi aastapäev, Võidupüha, laulupeod, olümpiamängud). Samuti on ETV suurim Eesti mängufilmide kojutooja. Klassikaraadio vahendab ainsana regulaarselt Eesti muusikat maailmale ja maailma muusikat Eestile (Euroraadio kontserdid). Raadioteater salvestab ja levitab ainsana Eestis professionaalseid kuuldemänge. Vikerraadio ja Raadio 4 pakuvad ainsate raadioprogrammidena Eestis lastesaateid.

Võrreldes teiste telekanalitega hindavad eestlased oluliselt kõrgemalt Eesti Televisiooni uudiseid, ühiskonna- ja poliitikasaateid, kultuurisaateid, spordisaateid ja lastesaateid, madalamalt ETV meelelahutusprogrammi, filmide ja sarjade valikut.¹³ Raadioprogrammide puhul hindavad eestlased kõige kõrgemalt Vikerraadio uudiseid ja ühiskonnakäsitlust.

⁹ Rahvusringhäälingu ja AS Turu-uuringud 2007. aasta meediauuringu kohaselt usaldas eratelekanaleid 51% ja eraraadiot 45% Eesti elanikest.

¹⁰ Andmed pärinevad uuringufirma TNS EMOR telemöödikauuringust.

¹¹ ERR uuringukeskuse poolt ajavahemikul 3.9-25.11 läbi viidud teleprogrammide struktuurimonitooringu kohaselt moodustab eestimaine programm ETV koguprogrammist 65%, Kanal 2 koguprogrammist 35% ja TV3 koguprogrammist 22%.

¹² Programmi mitmekesisuse poolest on ERR raadioprogrammidega sarnane raadio Kuku.

¹³ Andmed pärinevad ERR uuringukeskuse ja AS Turu-uuringud poolt 2007. aasta detsembris läbi viidud eestlaste meediakäsitlusest.

Eesmärk on eristuva ja atraktiivse raadio- ja teleprogrammi pakkumine ka aastatel 2009–2012. Mõnevõrra tugevam peab olema meelelahutusprogramm.

Rahvusringhäälingu **konkurentsivõimet uute saadete arendajana võib pärssida finantsiline ebavõrdsus**: olukorras, kus kommertsringhäälingu majanduslik võimekus kasvab võrreldes rahvusringhäälinguga kiiremini, on ERR-l üha raskem sõlmida kokkuleppeid sõltumatute programmitootjatega. Kõige rohkem võib seeläbi kannatada rahvusringhäälingu kodumaine lavastuslik programm, millel on kõrge säilitamisväärtus (mängufilmid, telelavastused, sarjad jms).

Uue meedia arendamine

Rahvusringhääling on mitmete uue meedia lahenduste algataja (nt videoportaal ITV/ETV Pluss, raadiouudised mobiilteenusena), kuid on jäänud nende edasiarendamisel suhteliselt passiivseks. Viimasel ajal on suurenenud eraringhäälingu huvi uue meedia vastu (2007. a käivitus videoportaal reporter.ee, TV3 interaktiivne mängukeskkond jms). Uus fenomen on videoalbumite (YouTube) kiire areng.

ERR panustab praegu rohkem tekstipõhisesse veebikeskkonda, vähem kasutatakse ära **liikuvat pilti ja heli, mis võiksid olla Rahvusringhäälingu tugevusteks**. Teise nõrkusena võib esile tõsta ERR veebikeskkonna killustatust – praegu on rahvusringhäälingul ühtekokku üle kümne erineva temalehe, mida arendatakse ja turundatakse ebahühtlaselt. **ERR veebiarendusse tuleb panustada märksa jõulisemalt**, et err.ee oleks aastaks 2012 kümne külastatavama portaali hulgas Eestis. Lisaks võiks ERR veebikeskkond olla kõige populaarsem audiovisuaalmeedia keskkond Eestis. Selleks tuleb luua veebi jaoks sisutooteid, kasutajasõbralikke otsingusüsteeme ja arendada interaktiivset suhtlust, mis on tõestanud oma atraktiivsust tarbijale.

Rahvusringhäälingu teleprogramm pakub täna ainsana eestikeelset teleteksti. See on oluline infoallikas eeskätt majanduslikult kehvemini kindlustatud inimestele, kel puudub võimalus kasutada Interneti või osta ajalehti.¹⁴

Professionaalsus ja koolitus

Rahvusringhääling on täna ainsa ringhäälinguorganisatsioonina Eestis võtnud kasutusele **kaheastmelise ajakirjandusliku eneseregulatsiooni süsteemi**. 2005. aastast on ERR esindatud Pressinõukogus, 2007. aastast täidab avalikkuse ja ERR vahemehe rolli rahvusringhäälingu ajakirjanduseetika nõunik. Sisu kvaliteedi huvides juurutatakse ERR toimetustes aastatel 2009–2012 eneserefleksioonisüsteem.

Rahvusringhääling panustab teiste ringhäälinguorganisatsioonidega võrreldes rohkem spetsialistide koolitusse. Kavas on luua sisekoolituste süsteem, kus osalemise võimalust pakutakse ka väljapoole. ERR on kaasatud Balti Filmi- ja Meediakooli õppekavade arendamisse ja õppetöö läbiviimisse ning pakub praktikabaasi mitmete audiovisuaalerialade õppuritele Tartu Ülikoolist, Eesti Muusikaakadeemiast jt õppeasutustest. Uue tööjõu ja uute annete rakendamist piirab praegu kohati väljundite nappus, eriti ETV-s. Eraringhäälingul on sageli paremad võimalused maksta professionaalidele suuremat palka ja meelitada endale tööjõudu ERR-st.

---

¹⁴ Televaatajate uuring (15-74-aastase elanikkonna küsitlus). Faktum, 2005.

1.4 Eesti Rahvusringhäälingu strateegilised eesmärgid

Rahvusringhäälingu kui avalik-õigusliku meediaorganisatsiooni strateegilised eesmärgid lähtuvad tema unikaalsest missioonist, ülesannetest, mille täitmiseks ta on loodud ja mida ainult tema efektiivselt täita saab. Tänapäeva meediakeskkonnas on see Eesti avaliku ruumi hoidmine ja avaliku huvi teenimine.

Kommertsringhäälingu kasvades ja tugevnedes tõuseb ringhäälingumeedias ja selle kaetavas ühiskondlikus mõjuväljas esile erahuvi. Ühest küljest seondub see meediafirmade ärihuvidega, teisest küljest meediatarbivate individuaalsete teemahuvide ja maitse-eelistustega. Avalik huvi ei ole primaarne kummaltki poolt vaadatuna. Meediafirmad defineerivad ja suunavad agendat, lähtudes oma erahuvist, esitlevad oma huvisid avaliku huvi pähe, summutavad kriitilist arutelu endi üle. **Erahuvi domineerimine võib kaasa tuua avaliku huvi marginaliseerumise, mis ei ole Eesti rahva ja riigi huvides.**

Avaliku huviga seonduvad Rahvusringhäälingu ülesanded ja eesmärgid on kirjas Rahvusringhäälinguseaduses. Et neid edukalt täita, peab Eesti Rahvusringhääling olema **tugev ja hästtoimiv meediaorganisatsioon, mis suudab pakkuda kõigile Eesti inimestele kvaliteetset avalikku huvi teenivat sisu erinevates väljundites.** Rahvusringhääling peab olema **jätkusuutlik** – ka aastal 2012, kui ringhääling Eestis on täielikult digitaliseerunud, peab ERR suutma hoida oma positsiooni avalik-õigusliku meediana ja oma mõjukust tegevuskeskkonnas, mis on selleks ajaks rikkam nii kanalite arvu kui ka ringhäälinguturul liikuva raha poolest, kuid märksa komplitseeritum auditooriumide killustumise tõttu.

2004. a Rahvusringhäälingu moodustamise töörühma koostatud ERR arengustrateegia 2005–2008 on suures osas rakendunud. On vastu võetud Rahvusringhäälingu seadus, ühendatud Eesti Raadio ja Eesti Televisioon, kinnitatud uue organisatsiooni struktuur. Ettevalmistused uue ringhäälingumaja rajamiseks on jõudnud detailplaneeringu menetlemise järku. On loodud toimetused, mis esialgu tegutsevad veel ETV 1 raames, ja esimene ühendtoimetus – uudistetoimetus. Administratiivstruktuuri üksused on liidetud. Sellega on alanud protsess, mille käigus Eesti Rahvusringhääling kasvab ühtseks organisatsiooniks, kujundab ühised väärtused, arendab välja ühtse töökultuuri.

Rahvusringhääling peab ühtseks organismiks kasvama järgmistes strateegilistes tegevustes, mis on suunatud paremale avaliku huvi teenimisele ja organisatsiooni-sisese sünergia arendamisele:

- **Sisu kvaliteedi arendamine toimetustes kui kompetentsikeskustes**

Rahvusringhäälingu sisutoimetused kujunevad kompetentsikeskusteks, kus luuakse eritüübilist meediasisu erinevatele sihtrühmadele. **Toimetuste moodustamise eesmärk on arendada teadmisi, oskusi ja tööviise, mis võimaldavad luua teemavaldkonniti uudset, sihtrühmade jaoks huvitavat ja kanalispetsiifikat arvestavat sisu nii traditsioonilise (televisiooni ja raadio) kui ka uue meedia jaoks.** Toimetused peavad genereerima uusi ideid, teostama oma saadete kvaliteedi eel- ja järelanalüüsi, kaasama valdkonna parimaid tegijaid. Toimetuste vahel kujundatakse välja koostöövõrgustik, et erinevad programmid, saated ja uue meedia tooted võiksid üksteist täiendada, toetada ja võimendada. Toimetused tegelevad eneserefleksiooni ja enesearendamisega. Toimetused teevad koostööd kodumaiste ja rahvusvaheliste

kompetentsikeskustega (ülikoolid, erialaliidud jms). Nii toimetused kui ka Rahvusringhäälingu koolitussüsteem, uuringukeskus ja ajakirjanduseetika nõunik tegutsevad ERR ajakirjandusliku, eetilise ja kunstilise professionaalsuse kasvu huvides. **Rahvusringhääling kannab hoolt Eesti audiovisuaalkultuuri arengu eest.**

- **Väljundite lisandumine ja arendamine**

Rahvusringhäälingul on praegu üks telekanal, viis raadiokanalit ja kümnekond teemalehte veebis. Vajadus lisaväljundite järele on terav eriti televisiooni ja uue meedia kanalite valdkonnas. **Digitaaltelevisiooni tingimustes on elutähtis teise iseseisva programmiga telekanali võimalikult kiire avamine.** See võimaldab parandada erinevate sihtrühmade teenindamist ning seaduses püstitatud avaliku huvi eesmärkide ja ülesannete täitmist. Lähiaastatel tuleb avada ka 1–2 digiTV teemakanalit. Lineaarsete programmide kõrval arendatakse sisutooteid mittelineaarseks kasutamiseks, pakkudes oma sisu ka veebis (sh YouTube'is) ja individuaalsalvestistena. Lähimal ajal **töötatakse välja uue meedia arendamise strateegia.** Uue meedia kanalite ja digitaalteenuste lisandumisel integreeritakse need parema kättesaadavuse huvides ühtsesse veebikeskkonda. ERR saated ja programmid peavad olema kättesaadavad kõigil leviplatvormidel, mida telekommunikatsioonifirmad pakuvad.

- **Uue ringhäälingumaja ehitamine**

Uus ringhäälingumaja on vahend saavutamaks lähituleviku nõuetele vastavat taset ERR organisatsioonis ja tehnoloogias, mis omakorda mõlemad teenivad mitmekülgsema ja kvaliteetsema sisu huve. Kanalite lisandumisel töötavad toimetused mitte niivõrd “oma kanalile”, vaid kõigile rahvusringhäälingu väljunditele. **Ringhäälingumaja pakub ühist füüsilist ruumi ja ka ühist mõtteruumi, mis aitab tõsta kogu organisatsiooni efektiivsust ja arendada kaasaegset organisatsioonikultuuri.**

- **Tehnoloogia arendamine**

Ringhäälingu tehnoloogia areneb väga kiiresti, eriti digitaalvaldkonnas. Kvaliteetsema sisu ja parema edastuse huvides arendatakse Rahvusringhäälingus esmajoones saadete failipõhist tootmist, otseülekannete ja –lülituste võimalusi, digitaalseid lisateenuseid (tõlked erinevatesse keeltesse, sisulaiendid, dünaamiline lisateave), aga ka nõudlikumaid pildi- ja heliformaate. Tõstetakse infotehnoloogilist valmidust uue meedia toodete pakumiseks ja veebikeskkonna arendamiseks. **ERR peab olema uuenduslikumaid audiovisuaalmeedia organisatsioone Eestis, kes kasutab ja juurutab sisutootmises uusimat tehnoloogiat.**

- **Rahvusvaheline koostöö**

Rahvusringhääling on Euroopa Ringhäälingute Liidu (EBU) liige ja tegutseb aktiivselt selle organisatsiooni töögruppides (uudiste-, spordi-, muusikagrupp, strateegilise info teenistus SIS ja auditooriumiuurijate rühm GEAR). Ringhäälingu-nõukogu kaudu osaleb ERR ringhäälinguregulaatoreid ühendava organisatsiooni EPRA (*European Platform of Regulatory Authorities*) tegevuses. Rahvusringhääling osaleb aktiivselt rahvusvahelistes koostöövõrgustikes, mis aitavad kasutada maailmapraktikat, muutmaks oma tegevusi efektiivseks ja kaasaegseks. ERR spetsialistid nõustavad ka ise rahvusvaheliste abiprogrammide raames teiste riikide

rahvusringhäälinguorganisatsioon. ERR esindaja on Euroopa Ajakirjanduskeskuse (EJC) nõukogu liige.

- **Arhiivide arendamine rahvuslikuks digitaalseks teabevaramuks**

Eesti Rahvusringhäälingu heli-, video-, filmi-, foto- jt arhiivides talletatakse sadu tuhandeid säilikuid. See on kaalukas osa Eesti rahva ajaloolisest mälestusest ja kultuuri-identiteedist. Säilitamise ja restaureerimise kõrval on äärmiselt oluline arhiivimaterjalide kasutamine uue meediasisu loomisel ja programmide mitmekesistamisel. ERR arhiivide teabevaramud tuleb antud arenguperioodi lõpuks teha kättesaadavaks loominguks, teaduslikuks ja õppetööks ka väljaspool Rahvusringhäälingut.

2. Rahvusringhäälingu visioon, missioon, väärtused

Kui sajandi uue kümnendi alguses Eesti inimesed tunnevad, et ka nende lastel ja lastelastel on Eestis hea elada ja et selle elu ehitamine oleneb meist igaihest eraldi ja kõigist koos, siis on Rahvusringhääling hästi täitnud oma ülesannet – olla meediasillaks Eesti tulevikku.

Visioon

Rahvusringhääling on usaldusväärseim ja mõjukaim meediaorganisatsioon Eestis

Rahvusringhääling on mitmekesist sisu loov meediaruum, mis peegeldab Eesti identiteeti, kannab ühisväärtusi, teadvustab ja integreerib erinevaid sotsiaalseid ja kultuurilisi kuuluvusi ning nende muutusi. Avalik-õigusliku meediana on ERR Eesti kultuuri ja kodanikuühiskonna toetaja ja arendaja ning teiste samal eesmärgil tegutsevate organisatsioonide tõhus partner. ERR on poliitiliselt, majanduslikult ja tehnoloogiliselt sõltumatu, jätkusuutlik meediaorganisatsioon, meisterlik kõigis oma tegevustes. ERR on avatud nüüdiskultuurile ja uuele tehnoloogiale. Ajaloo ja kultuuri talletajana on ERR Eesti kultuuri digitaalne mälu pank.

Missioon

Rahvusringhäälingu missioon on arendada ja hoida Eestit

ERR loob erinevates meediakanalites toimiva teabevõrgustiku kõigi Eestiga seotud inimeste vahel kogu maailmas; oma programmides toetab euroopalikke väärtusi, avardab Eesti inimeste maailmapilti, harib avalikus mõtteruumis osalejaid; kaasab inimesi Eesti riigi ellu, innustab vaba arutelu; edendab loomingulisust ja tegusust; ühendab erinevaid kogukondi ja põlvkondi, kasvatab sallivust ja üksteisemõistmist; väärtustab inimeste isiklikku elu ja perekonda, kaitseb eetilisi põhiväärtusi. Nõnda hoiab ja edendab Rahvusringhääling Eesti riigi, rahva, keele ja kultuuri järjepidevust ajas ja ruumis.

Väärtused

Rahvusringhäälingu kõige olulisem tegevus on sisu loomine. Rahvusringhäälingu saated vahendavad ja tõlgendavad tegelikkust. Selle juures on tähtis, et arvestataks kõiki käsitletava sündmuse või protsessiga seotud aspekte ning seostataks neid oskuslikult. Oma ajakirjandusliku käsitlusega peavad Rahvusringhäälingu saated pakkuma lisaväärtust: vaataja-kuulaja peab neist saama midagi uut ja õppimisväärtust. **Professionaalsus** ajakirjanduslike otsustuste tegemisel eeldab nii objektiivsust kui ka tasakaalustatust. Objektiivsus tähendab, et arvestatakse kõiki olulisi temaga seotud üksikasju ning kedagi ega midagi ei seata käsitluses eelisseisundisse. Tasakaalustatus tähendab, et kõigile olulistele osapooltele antakse proportsionaalselt võimalus oma seisukohta avaldada. Enne uudiste edastamist peab nende aluseks olevat teavet mõistliku hoolega kontrollima. Fakt ja kommentaar peavad olema eristatud.

Rahvusringhääling kannab oma professionaalses tegevuses **loomingulise jätkusuutlikkuse** ideed. Eesti ringhäälingutraditsioon sündis 1926. aastal, kui algasid regulaarsed raadiosaated. Hoolimata Eesti sattumisest mitmesse totalitaarsesse

olustikku, on ringhäälingu professionaalseid töövõtteid hoitud ja arendatud. 1960.-70-ndatest aastatest siiani mäletatakse reportaažide ning kommentaaride kõrgaega Eesti Raadios ja Eesti Televisioonis. Tänapäevane ja homme eetrijakirjandus kannab endas igipõliseid traditsioone. Ka praegu tegutsevad eraõiguslikud meediakanalid on suuresti alustanud kunagise ER ja ETV loomingulise oskusteabe ja kogemuse toel. **Rahvusringhääling väärtustab aastatega settinud professionaalseid kogemusi.**

Rahvusringhäälingu sisu loomise võtmeks on **uuenduslikkus**. Rahvusringhääling rakendab oma töös uusimaid tehnoloogiaid, sisulahendusi ja vormivõtteid. Nii kasutatakse raadios digitaalse helitöötluse eeliseid, uusi mobiilsemaid ülekandevõimalusi; televisioonis ennekõike uut võttetehnikat, montaaživõtteid, eetrigraafikat. Sisuga ja vormi uuendused programmides ja uue meedia toodetes eeldavad tihedat **koostööd** ERR tehniliste teenistustega. Toimetused esitavad tehnilisele teenistusele loomingulise tellimuse, mis arvestab uusimate tehnoloogiliste arengutega. Tehnikainvesteeringute planeerimisel arvestatakse sisuliste kaalutlustega.

Rahvusringhääling on **standardite looja ja kompetentside hoidja** paljudes sisutootmise valdkondades, eriti aga nendes, mida väikeriigi tingimustes ei saa spetsiifilisuse ja töömahukuse tõttu arendada “vabal turul” (nt helirežii Eesti süvamuusika salvestamiseks). ERR pakub kõrgkoolide õppuritele võimalusi omandada selliseid audiovisuaalmeedia erikompetentse praktikas. Rahvusringhäälingus kasutatavast keelest kujuneb suulise eesti keele standard. Lisaks korrektsele keelekasutusele saadetes ja uues meedias tehakse standardi põhiaspektid ERR veebilehel ka avalikkusele kättesaadavaks.

Rahvusringhääling **tagab kvaliteetse sisu eneserefleksiooni mehhanismiga**. Sisuga kvaliteedi tagamiseks rakendatakse loomingulist auditeerimist: sisuga ja vormi analüüsitakse juba saadete planeerimise faasis, jälgitakse, mil määral on saate arendamisel täidetud püstitatud eesmärgid, enne eetrisseminekut tehakse pilootsaade. Loomingulise auditeerimise protsessis hinnatakse saate kvaliteeti ka eetrisoleku ajal ja järel. ERR ajakirjanduseetika nõunik jälgib hea ajakirjandustava järgimist rahvusringhäälingus, tehes jooksvalt tähelepanekuid ja andes individuaalset nõu. Samuti vastab ajakirjanduseetika nõunik avalikkuselt tulnud ettepanekutele ja kaebustele seoses ERR programmide ajakirjanduseetilise küljega. See on osa Rahvusringhäälingu **läbipaistvusest ja avatusest**.

Rahvusringhäälingu saated seonduvad **vastutusega**, sest nad esindavad avalikku huvi. Vastutus eeldab selliste küsimuste püstitamist, mis kerkivad laiemas avalikkuses ja puudutavad kogu Eesti ühiskonna käekäiku. Nendele küsimustele tuleb otsida vastuseid õigeaegselt, järjekindlalt, ausalt ja inimeste väarikust austavalt.

3. Rahvusringhäälingu väljundid

Rahvusringhäälingu programmide ja muude meediatoodete ja -teenuste peamine eesmärk on kaitsta avalikku huvi Eesti ühiskonnas, laiendades ja rikastades avalikku mõttearvu. Seejuures **arvestab ERR vajadusega diferentseerida oma teenuste pakkumist erinevatele sihtrühmadele ja avardada nende kättesaadavuse võimalusi erinevate meediakanalite kaudu**. Samas peab eestlastel üle kogu maailma olema võimalus jälgida ERR saateid. Selleks teeb Rahvusringhääling oma saated ja programmid lisaks analoog- ja digitaalplatvormidel levivatele tele- ja raadiokanalitele kättesaadavaks ka Internetis ja võimalusel satelliittelevisiooni kaudu, korrastades ühtlasi sellega seonduvaid programmilevi juriidilisi aspekte.

3.1 Televisioon

ERR toodab 2008. a ühte teleprogrammi, mis on eetris nii analoog- kui ka digitaalplatvormil, avab 2009. a teise, ainult digitaalplatvormil levitatava telekanali iseseisva programmiga ja 2011. aastal kolmanda telekanali, mis edastab peamiselt arhiiviprogrammi.

- 3.1.1 ETV 1 on analoogvõrgus edastatav üldprogramm, mille olulisimaks eristuvaks jooneks on eestikeelsete originaalsaadete suur maht, informatiivne ja sotsiaalne suunitlus; aktiivse programmi maht on vähemalt 6000 tundi aastas. ETV 1 vaatab iga nädal keskmiselt 900 000 inimest¹⁵. ETV 1 programmi edastatakse paralleelselt ka maapeelses digitaalses televisioonis (DVB-T). ETV 2 käivitumisel profileeritakse ETV 1 programm ümber, nii et see vastaks enam ühiskonnakeskseid, stabiilseid väärtusi toetava, sotsiaalsete ja kultuurihuvidega sihtrühma vajadustele.
- 3.1.2 ETV 2 on kaabeltelevisioonis ja digitaalvõrgus edastatav multikultuurne perekeskne kultuuri-, haridus- ja meelelahutusprogramm, mille sisu lähtub inimeste individuaalse väärtusmaailma arengu vajadustest. ETV 2 programmi kogumaht alates 2009. a on vähemalt 3000 tundi aastas.
- 3.1.3 2010. a on kõik ETV kanalid tehnoloogiliselt valmis üleminekuks täielikule digitaaledastusele.

3.2 Raadio

ERR toodab ja edastab analooglevis nelja täismahulist ööpäevaringset üleriigilist raadioprogrammi ja ühte regionaalprogrammi.

- 3.2.1 Vikerraadio sihtrühmaks on inimesed, kes eelistavad traditsioonilist ja pigem konservatiivset, kuid alati usaldusväärset rahvaraadio formaati. Vikerraadiot kuulab nädala jooksul keskmiselt 353 000 inimest.¹⁶
- 3.2.2 Raadio 2, täies ulatuses noortele suunatud (sihtrühm 15–35-aastased), tempokas ja vaheldusrikas, sportlikku ja tervet eluhoiakut propageeriv üldhuviprogramm sisaldab formaadile sobivas vahekorras uudiseid, sõnasaateid ja muusikat. R2 kuulab nädalas keskmiselt 148 000 inimest.

¹⁵ TNS Emori 2007. a telemõõdikuuringu andmetel arvatud aasta keskmine

¹⁶ TNS Emori 2007. a kuulajapäeviku andmetel arvatud aasta keskmine

- 3.2.3 Klassikaraadio, kvaliteetset klassikalist ja nüüdismuusikat ning sõnalisi kõrgkultuurisaateid pakkuv programm igas vanuses ja erinevatesse sotsiaalsetesse gruppidesse kuuluvatele inimestele, keda ühendab vajadus süveneda Eesti ja maailmakultuuri püsiväärtustesse. Klassikaraadiol on nädalas keskmiselt 47 000 kuulajat.
- 3.2.4 Raadio 4, põhiliselt venekeelne üldhuviprogramm, mille ülesanne on pakkuda võimalikult mitmekesist raadioprogrammi Eestis elavatele vene keelt esimese keelena kasutavatele inimestele, aidates neil seeläbi paremini sulanduda Eesti ühiskonda; võimaluste piires on programmis saateid ka muude suuremate Eestis elavate rahvusgruppide (ukraina, valgevene jt) keeltes või spetsiaalselt neile suunatuina. R4 kuulab nädalas keskmiselt 214 000 inimest.
- 3.2.5 Raadio Tallinn, regionaalprogramm Tallinnas ja selle lähiumbruses, edastab kvaliteetset levimuusikat ning ERR ja teiste Euroopa avalik-õiguslike ringhäälingute toodetud uudiseid inglise, saksa, prantsuse ja teiste Euroopa rahvaste keeltes. Internetis on Raadio Tallinnat võimalik kuulata üle Eesti. Raadio Tallinnat kuulab nädalas keskmiselt 18 000 inimest.

3.3 Uus meedia

Kõigil Rahvusringhäälingu programmidel on oma veebileht Internetis. Raadio-programmid on Internetis kodulehekülgede kaudu kättesaadavad reaalsajas ja järelkuulamiseks. Raadio 2 ja Klassikaraadio pakuvad kodulehe kaudu taskuhäälingu (*podcasting*) võimalust.

ETV teeb tähtsamate sündmuste ülekanded kättesaadavaks Internetis ja mobiiliTVs ning programmi kodulehel. Saated on 30 päeva kättesaadavad järelvaatamiseks www.etv.ee lehel.

Rahvusringhääling toodab ja edastab pidevat uudisvoogu kolmes uudisteportaalis: etv24.ee (millel on ka eetriväljund ETV programmis teletekstina), selle venekeelne analoog novosti.etv24.ee, spordiportaal etvsport.ee. 2009. aasta lõpuks ühtlustatakse uudisteportaalide nimed. Lisaks haldab ERR lasteportaali meieoma.ee ja sisustab videoportaali etvpluss.ee.

2009. a alustab Rahvusringhääling oma veebitoodete integreerimist ühtsesse keskkonda www.err.ee, eesmärgiga arendada see aastaks 2011 üheks külastatavamaks mitut meediat ühendavaks portaaliks Eestis. Selle tuumikuks on uudisteportaalid etv24.ee, novosti.etv24.ee ja etvsport.ee ning sellel paiknevate linkide kaudu pääseb külastaja ka kõigi Rahvusringhäälingu programmide kodulehekülgedele ning videoportaali etvpluss.ee. ETV Pluss, kus seni on saanud tasu eest vaadata nii äsja eetris olnud kui ka arhiivisaateid, muutub uute saadete 30-päevase järelvaatamise võimaluse tekkides arhiivikeskemaks. 2009. a tuuakse see väljund oma serverikeskkonda. Programmide kodulehti integreeritakse omavahel ning arendatakse digitaliseerimisega kaasnevat sisulaiendite ja lisainformatsiooni keskkonda.

Järgnevatel aastatel suurendab Rahvusringhääling oma saadete ja programmide kättesaadavust uue meedia lahenduste kaudu. Saateid on võimalik uues meedias jälgida nii reaalsajas kui ka viivisega, nii otse veebist kui ka allalaetuna. Avatakse ka inglise- ja venekeelseid kodulehekülgi.

3.4 Kirjastustegevus

Rahvusringhääling levitab oma tooteid erinevatel heli- ja pildikandjatel, samuti raamatute ja muude trükistena ERR müügiosakonna kaudu.

ERR müügiosakond vahendab arhiivides leiduvaid materjale (filmid, etendused, kontserdid, muusikapalad, saated, fotod jms.) nii mittetulunduslikuks kasutamiseks kui ka kommertstarbijatele litsentsilepingute alusel; tiražeerib ERR saadatel ja programmidel põhinevate toodete (DVD-de ja CD-de) koopiaid; toodab ja turustab ERR sümboolikaga meeneid ja trükiseid.

ERR tagab võimaluse näidata arhiivimaterjale hariduslikul või muul mittetulunduslikul eesmärgil ainult tehnilise kulu kandmisel. Tulunduslikuks tegevuseks on arhiivimaterjalid kättesaadavad kinnitatud hinnakirja alusel. Litsentsid antakse välja avaliku konkursi korras.

ERR müügiosakonna eesmärk on otsida erinevaid kirjastamis- ja levitamisevõimalusi, leida uusi huvigruppe, toodete valmistamisel ja teenuste osutamisel hoida kõrget kvaliteeditaset.

4. Sisutootmise eesmärgid ja tegevused

4.1 Programmid

ERR programmide tegevused Rahvusringhäälinguseaduses sätestatud eesmärkide¹⁷ saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks on koondatud kolme märksõna alla: 1) Eesti riik ja rahvas; 2) Eesti kultuur ja mälu; 3) Eesti kui elukeskkond.

4.1.1 Eesti riik ja rahvas

ERHS: ERR programmid ja muud tegevused väärtustavad Eesti riigi ja eesti rahvuse kestmise tagatise ning osutavad asjaoludele, mis võivad ohustada Eesti riigi ja eesti rahvuse püsimist.

ERR peab Eesti riigi ja rahva tuleviku huvides äärmiselt oluliseks **rahvusliku infovälja loomist, rikastamist ja kaitsmist**. Selleks tagab ERR, et

- ERR uudistetoimetuses on 24-tunnine valmisolek edastada riigile ja selle elanikele eluliselt tähtsaid uudiseid,
- ERR korrespondentide võrk katab kogu Eesti,
- ERR on varustatud mobiilse tehnikaga ja sidevahenditega otselülitusteks sündmuskohtadelt, uudisteajakirjanikud ja reporterid valdavad vajalikke oskusi,
- ERR uudistetoimetuse on lülitatud rahvusvahelisse uudistevahetussüsteemi,
- ERR alalised väliskorrespondendid paiknevad Eestile välispoliitiliselt kõige olulisemates maailma punktides (Brüssel, New York; Moskva 2008. a sügisest, Helsingi 2009), kaastöötajaid värvatakse ka teistes riikides. 2010. a täpsustatakse järgmise väliskorrespondendipunkti asukoht,
- ERR uudistesaadet on kõrgprofessionaalsed, nende kaudu jõuab Eesti inimesteni parim pilt Eestis ja maailmas toimuvast.

Tegevused 2009:

- ETV24 arendatakse ööpäevaringselt värsket uudismaterjali edastavaks portaaliks, uudiste vahendajast muututakse uudiste allikaks; luuakse oma eelinfo toimetuse,
- ETV2 käivitumisel suureneb venekeelsete uudistesaadete maht 2,5 tundi võrra nädalas. Arendatakse novosti.etv24.ee veebikeskkonda, toimetuse ajakirjanikke koolitatakse uudistekstide kõrval tootma operatiivset videomaterjali veebi jaoks.

Tegevused 2010:

- suurendatakse uudiste üldmahtu programmides, uuendatakse teleuudiste põhisaate formaati.

Tegevused 2011:

- ERR eetris on mitmekesise käsitluslaadiga infosaated, sh venekeelsed uudistemagasinid, vaegkuuljatele suunatud uudised, spetsiaalsed uudisteformaadid lastele ja noortele, kultuuriuudised. Arendatakse ka alternatiivseid uudistetooteid, nagu elektrooniline laia leviga uudiste loend, uudisriba (*ticker*).
- Arendatakse Eesti korrespondentide võrku. Praegu tegutseb 9 korrespondendipunkti: Tartu stuudio, Pärnu stuudio, Narva stuudio, Ida-Virumaa, Valgamaa,

¹⁷ Eesti Rahvusringhäälingu seadus, §4

Viljandi, Saaremaa, Kesk-Eesti, Läänemaa korrespondendipunktid. 2012. a katab ERR püsikorrespondentide võrk kogu Eestit, avatud on korrespondendipunktid Võrumaal, Lääne-Virumaal ja Jõgevamaal. Laiendatakse üle Eesti liikuvate korrespondentide võrku; luuakse tehniline võimekus paindlikult ja operatiivselt reageerida kõikjal Eestis toimuvale. Suurendatakse otselülituste arvu uudistesaadetes.

ERHS: ERR programmid ja muud tegevused aitavad kaasa demokraatliku riigikorralduse edenemisele.

ERR peab avaliku mõtteruumi arendamisel oluliseks **luua uusi arutlusdiskursusi demokraatlike väärtuste, osalusdemokraatia, võimukandjate vastutuse, kodanikuaktiivsuse üle**. Selleks on ERR programmides eetris aktuaalsaadet ja väitlused, milles osalevad nii riiklike institutsioonide kui ka kodanikuühenduste esindajad ja kus kodanikuühenduste väljendavaid inimesi kaasatakse aktiivselt nii allikatena kui ka arvajatena, hoolitsedes selle eest, et nende hulgas oleks ka noori. Saadete ja programmide juures arendatakse interaktiivseid arutelukeskkondi.

Tegevused 2009:

- toodetakse senisest suuremas mahus väitlus- ja aktuaalsaadet sisepoliitilistel jm ühiskonnaelu teemadel,
- kaasatakse kodanikke saadetes rohkem arutama riigikorralduse küsimusi,
- koostöös Avatud Eesti Fondiga toodetakse Raadio 4s interaktiivset vestlussaadet kodanikuühenduste teemadel ja kavandatakse ühistegevust väärtustavat saadet Vikerraadios,
- valimisperiodidel 2009., 2010. ja 2011.aastal kavandatakse ETV ja Vikerraadio koostööprojektid valimisdebatide läbiviimisel ja valimistulemuste kajastamisel.

Riiklike institutsioonide töö paremaks valgustamiseks kaalub ERR võimalusi tihendada Riigikogu istungjärkude ja komisjonide töö kajastamist (nn parlamendi-television).

Muud tegevused:

- Kasutades uue meedia võimalusi (ETV Pluss, mobiiliTV, internetiraadio ja muud veebilahendused), tehakse üldsusele tasuta kättesaadavaks ERR uudised ja publitsistikasaadet. Üldhariva iseloomuga ühiskonnaelusaadet levitatakse ERR müügiosakonna kaudu.

4.1.2 Eesti kultuur ja mälu

ERHS: ERR programmid ja muud tegevused toetavad eesti keele ja kultuuri arengut.

Rahvusringhääling jälgib **elavat kultuuriprotsessi Eestis, loob erinevatele vaataja- ja kuulajarühmadele võimalusi tunnetada eesti kultuuri pidevust ja tajuda uusi märke kultuuris**. Kaasaja kõrg- ja popkultuuri seoseid ja vastandusi ning erinevaid tõlgendusi esitavad uurimuslikud ja arutlevad saated kultuurinähtustest ja kultuuri- loojatest, aga ka eetri väikevormid ja saadete audiovisuaal. ERR eetris ja veebis on kultuuriuudised ja regulaarsed nädalaülevaated Eesti kultuurielust, maailmapilti avardavad kultuurisaated.

Rahvusringhääling annab kultuuriprotsessi omapoolse aktiivse panuse, luues iseseisvaid audiovisuaalkunsti teoseid (filme, telavastusi, kuuldemänge, kontserte jne) ning panustades tellijana või kaastootjana uute teoste loomisesse: mängu- ja dokumentaalfilmidesse koostöös Eesti Filmi Sihtasutuse ja Kultuurkapitaliga, algupäraseks kõrge kvaliteediga telesarjadesse eesti stsenaaristide, lavastajate, näitlejate ja teiste loomeinimeste osalusel, eriti aga eesti kultuuri tuumtekstide audiovisuaalsetesse salvestistesse. Samuti **vahendab ERR oma programmide ja muude sisutoodete kaudu Eesti autorite loomingut**: filme, sõna-, muusika- ja tantsuteatri etendusi, kontserte, muusikapalu, kirjanduslikke tekste, kujutava kunsti teoseid.

Rahvusringhääling **vahendab kõiki meie kultuuri suursündmusi, ühendades rahvast nende publikuks üle kogu Eesti**.¹⁸ ERR on meediapartneriks esinduslikele teatri-, muusika- ja filmifestivalidele, mis toimuvad Eestis.

ERR ülesandeks on **eestlaste osavõtul toimuvatesse ja rahvuslikku koosmeelt kujundavate rahvusvaheliste sündmuste** (rahvusvahelised konkursid, nagu Eurovisiooni lauluvõistlus, Klassika-Eurovisioon jne, spordi suurvõistlused) osalev vahendamine kõrgprofessionaalsel tasemel.

Kehakultuuri seisukohalt on ERR ülesandeks tippkvaliteetselt vahendada rahvusvahelisi võistlusi, kus osalevad Eesti sportlased: olümpiamänge, kergejõustiku ja suusatamise tiitlivõistlusi jm. Maailma tippspordist on oluline jalgpall¹⁹. ERR vahendab ka kodumaise spordielu ja rahvaspordi suursündmusi ning jälgib noorte sportlaste võistlussarju. Rahvusringhääling peab olema valmis tootma rahvusvahelist telepilti Eestis toimuvatelt suurvõistlustelt²⁰.

Rahvusringhäälingu programmides kõlab valdavalt eesti keel. Ajakirjanike ja saatejuhtide keelelisi oskusi treenitakse pidevalt. Regulaarselt edastatakse saateid eesti keelest ja selle murretest. Venekeelses Raadio 4-s on eesti keele tunnid.

---

¹⁸ Lähiaastate tähtsündmused on üldlaulu- ja tantsupidu 2009. a ning Tallinn Euroopa kultuuripealinna rollis 2011. a; samal aastal toimub ka laste ja noorte laulu- ja tantsupidu. 2010. a korraldatakse Pärnus rahvusvahelised hansapäevad, Tallinnas Euroopa filmiauhindade gala. 2012 tähistatakse Eesti filmi 100ndat juubelit Eesti filmi aastaga

¹⁹ Olümpia-aastad on 2010 ja 2012; kergejõustiku Euroopa ja maailmameistrivõistlused toimuvad 2009, 2010 ja 2011; suusatamise maailmameistrivõistlused toimuvad 2009 ja 2011, maailma karikavõistlused igal aastal; jalgpalli MM finaalturniir toimub 2010, EM 2012

²⁰ 2010.a toimuvad Eestis iluuisutamise Euroopa meistrivõistlused; igal aastal korraldatakse Otepääl suusatamise MK etapp.

Tegevused 2009:

- taastatakse kultuuridiskussioonid ETV-s ja raadios
- toodetakse algupäraseid teleseriaale 130 esmaesitustundi aastas, sh 90 tundi igapäevaseriaali
- Raadioteatris toodetakse 11–12 kuuldemängu aastas (neist üks lastele), salvestatakse 30 uut järjejuttu
- luuakse interaktiivsete keelesaadete formaate televisiooni ja raadio jaoks
- arendatakse kodumaist tele- ja raadiohuumorit
- toodetakse 6 eesti parimate levimuusikute esinduskontserti ETV Live formaadis
- Raadio 2 toodab 6–8 popmuusika kontserti
- uue auditoriumiga kontaktide loomiseks arendatakse interaktiivset suhtlust.

Tegevused 2010:

- Euroopa filmiauhindade galast Tallinnas toodab ETV rahvusvahelist telepilti,
- rahvusvahelised hansapäevad Pärnus.

Tegevused 2011:

- eriprojektid raadios ja televisioonis Euroopa kultuuripealinnast Tallinnast (*City of Music* nädal Euroraadios).

Tegevused 2012:

- Eesti film 100 – Eesti filmide retrospektiivprogrammid ETV-s, taastatud filmide uuslinastused, uurimuslikud ülevaatesarjad (sh Eesti filmimuusikast).

Muud tegevused:

- toetatakse Eesti mängufilmide tootmist pikaajaliste õiguste eelostuga,
- toodetakse vähemalt üks väikese eelarvega mängufilm aastas,
- korraldatakse üritusi avalikkusele (Aasta Muusiku valimine, Klassikaraadio stuudiokontserdid, R2 Aastahitt, ühisüritusi planeerivad Tele- ja Raadioteater),
- ilmub setu rahvalaulude plaat EBU seerias,
- tõhustatakse organisatsioonisisest keeleseiret ja keelekoolitust, koostatakse kauni emakeele stiiliraamat eetris esinejate jaoks,
- ERR müügiosakond tagab võimaluse muuseumides, koolides ja muudel mittetulunduslikel üritustel näidata eesti keele ja kultuuri tutvustamise eesmärgil ERR arhiivisaateid ja –filme,
- ERR müügiosakond tiražeerib ja levitab erinevatel meediakandjatel ja uue meedia kanalites ERR-is toodetud eesti keelt ja kultuuri tutvustavate saadete paremikku.

ERHS: ERR programmid ja muud tegevused aitavad kaasa Eesti ajaloo ja kultuuri audiovisuaalsele jäädvustamisele.

Lisaks riiklike tähtsündmuste vahendamisele jäädvustatakse arhiivis säilitamiseks arvukalt silmapaistvamaid kunstiteoseid: teatrietendusi, interpretide studioesitusi ja avalikke muusikasündmusi, heliteoseid, filme, kuuldemänge. Raadioteater jätkab Eesti teatrihäälte kogumist. R2 pöörab erilist tähelepanu noorte muusikakultuurile. Raadio 4 annab välja oma saadete põhjal koostatud heliraamatu eesti ajaloost abivahendina vene õppekeelega koolidele. ETV-s on teatrietenduste kõrval kavas ka olulisemate kontsertettekannete salvestamine varasemast suuremas mahus.

Tegevused 2009:

- vahendatakse ja jäädvustatakse üldlaulu- ja tantsupeo sündmusi,
- koostöös Kultuurkapitali ja Eesti Filmi Sihtasutusega algatatakse projekt “Eesti suurkujud”, eesmärgiga senisest süstemaatilisemalt ja suuremas mahus salvestada kultuuri- ja ühiskonnategelaste portreesaateid nii televisioonis kui raadios,
- Vikerraadio ja ETV jätkavad Eesti ajaloo käsitlemist ,
- salvestatakse 10–15 Eesti teatrite etendust eetris esitamiseks (edaspidi kuni 20 etendust aastas), rõhuga Eesti algupäranditel,
- Klassikaraadio toodab 2009–2012 aastas kuni 30 tundi fondisalvestusi eesti klassikast, nüüdismuusikast ja interpretide loomingust ning vähemalt 200 tundi kontserdisalvestusi ja otseülekandeid,
- ETV vahendab ja salvestab 2009–2012 15 tundi süvamuusika kontserte,
- Raadio 4 kannab üle ja jäädvustab kõiki Eesti riiklusele olulisi sündmusi.

Tegevused 2010:

- korraldatakse kuulsate eesti heliloojate (A. Pärt 75, V. Tormis 80, E. Tamberg 80) juubeliprogrammid,
- taaskäivitatakse R4 saade Kontsert-Akadeemia.

Tegevused 2011:

- jäädvustatakse üritused projektis “Euroopa kultuuripealinn Tallinn”,
- vahendatakse ja jäädvustatakse noorte laulu- ja tantsupeo sündmusi.

Rahvusringhäälingu kaudu ja kaasabil jõuab eesti kultuur ka Eestist välja. ERR osaleb oma projektide ja valmistoodanguga suurematel audiovisuaalturgudel (Midem), EBU koostööprojektides ja konkurssidel (Euroraadio üritused, rostrumid, New Talent), muusikafestivalidel; otsib aktiivselt loomingulisi väliskontakte, algatab ühisprojekte Balti riikide meediaorganisatsioonidega. Klassikaraadio pakub aastas 20 kontserti ja saadet teistele raadiojaamadele. ETV toodab aastas vähemalt ühe rahvusvahelise levipotentsiaaliga muusikasalvestise.

Muud tegevused:

- koostöös EBU-ga tähistatakse maailma muusikakultuuri suurkujude tähtpäevi,
- kultuuriväärtuslikud saated ja muud sisutooted tehakse vaatajatele ja kuulajatele kättesaadavaks interneti kaudu (kuulajal võimalus luua veebipõhine “Minu Klassikaraadio”),
- digitaalkandjad varustatakse andmetega, mis võimaldavad edastada jooksvat infot eetris kõlava muusika kohta,
- moodustatakse Klassikaraadio Sõprade Klubi,
- pakutakse Eesti muusikat allalaadimiseks,
- ERR levitab Eesti kultuuri ja ühiskonda tutvustavaid saateid ja meediateenuseid kogu maailmas interneti vahendusel,
- ERR müügiesakond levitab Eesti ajalugu ja kultuuri kajastavate saadete ja filmide DVD- ja CD-koopiaid.

4.1.3 Eesti kui elukeskkond

ERHS: ERR programmid ja muud tegevused aitavad kaasa Eesti ühiskonna sotsiaalse sidususe kasvule.

Rahvusringhäälingu saated ja uue meedia kanalid toetavad Eesti ühiskonna gruppide vahelist üksteisemõistmist ja sallivust, andes sõna võimalikult paljude erinevate Eesti ühiskonna rühmade esindajatele. ERR pöörab erilist tähelepanu sellele, et tema kanalites oleks kuuldavad eakate, erivajadustega inimeste, rahvusvähemuste, religioossete kogukondade, noorte ja laste hääled. Selleks on ERR programmides kavas saated erinevate sotsiaalsete rühmade esindajate ja arvamuslimidrite osavõtul, religioonisaated, saated eakatele, puuetega inimestele. Kuulmispuuetega inimesi silmas pidades arendab ETV eetrigraafikat, suurendab korduses esitatavate saadete kättesaadavust viipekeelsena ja pakub digitaaltelevisioonis valitavaid subtiitreid kuni 50% ulatuses programmist (2011. a).

Rahvusringhääling toetab kodanikuühiskonna toimimist, ärgitades arutelusid ja algatades kampaaniaid, mis elavdavad inimestes huvi näidata initsiatiivi oma lähema ümbruskonna edendamisel. Fookusesse tuuakse eeskätt elukeskkonna turvalisus, jätkusuutlikkus ja loodusesõbralikkus ning kõigi selles elavate inimeste vajaduste arvestamine. Seda tehakse nii saadete kui ka muude audiovisuaalsõnumite abil.

Rahvusringhääling pöörab oma saadetes **tähelepanu erinevate põlvkondade elule ja suhetele**. Arvestades noorte meediakasutuse eripära, tehakse ERR saated ja programmid nooremale põlvkonnale kättesaadavaks uue meedia (internetiTV, mobiiliTV, taskuhääling jms) kaudu, kaasatakse noori nendele mõeldud saadete ja muude teenuste kujundamisse, panustatakse interaktiivsusse.

Rahvusringhääling **soodustab Eestis elavate rahvusgruppide üksteisemõistmist**, tehes diskussioonsaateid ja olukirjeldusi, tutvustades rahvuste kultuuri ja tavaid, andes aramusavaldusteks sõna rahvusrühmade esindajatele. Sellele on suunatud kogu Raadio 4 programm, kus on informatiivseid ja arutelusaateid sotsiaaltemadel, loodussaateid, kultuuri- ja haridussaateid.

Et muuta Eesti foruumi atraktiivsemaks venekeelsele elanikkonnale, tuleb senisest märksa rohkem **pakkuda operatiivset ja igapäevaelus vajalikku teavet elust Eestis ning võimalusi interaktiivseks aruteluks eluliste probleemide üle vene keeles**. Eriti puudutab see televisiooni. ERR loob rohkem võimalusi igapäevaelu osaleda avalikus mõtteruumis oma emakeeles. ETVs planeeritakse toota ja edastada venekeelseid infosaateid parimal vaatamisajal, kakskeelseid debatte, igapäevaseriaali, spordiülekandeid nii eesti- kui venekeelse kommentaariga. Vene keelt esimese keelena kasutavatele inimestele pakutakse digiTV lahenduste kaudu omasaadete ja hankeprogrammi vabalt valitavad tõlkeid, eesti keele õppesaateid.

Venekeelse teleprogrammi ja muude sisutoodete arenduskava on järgmine:

Tegevused 2008:

- jätkatakse venekeelse Aktuaalse kaamera sisulist arendamist ja tihendatakse koostööd novosti.etv24.ee-ga. Osa ETV ühiskonnaelusaadetest on korduses kättesaadavad venekeelsete subtiitritega. Venekeelse teleprogrammi maht on ca 200 tundi aastas (uudised, haridus- ja loodussaated, kakskeelne noortesaade).

Tegevused 2009:

- ETV2 käivitumisel alustatakse uut venekeelset infosaadet mahuga 130 esmaesitustundi aastas ja kakskeelset debatti mahuga 38 tundi aastas. Eestikeelsed publitsistikasaated varustatakse digitaalselt valitava tõlkega.

Tegevused 2011:

- käivitatakse iganädalane teleajakiri ja suurendatakse digitaalselt valitava tõlkega saadete mahtu. Venekeelse programmi kogumaht on 400 esmaesitustundi aastas.

Tegevused 2012:

- ETV2 programmi oluliseks osaks on venekeelsed omasaated ja digitaalse tõlkega varustatud saated vene keelt esimese keelena kasutavale auditooriumile; need on eetris parimal vaatamisajal.

Muud tegevused:

ERR müügiosakonna poolt levitatavad tooted varustatakse võimalusel venekeelse tõlkega (subtiitrid, pealeloetud tekst).

Rahvusringhääling jälgib süstemaatiliselt, kuidas muutub elukeskkond kogu Eestis, aidates vältida piirkondlikku marginaliseerumist ERR kannab hoolt, et kõigist Eesti paikadest tooks korrespondentide võrk sündmused operatiivselt rahvuslikku info-ruumi. Teravdatud tähelepanu ja sõltumatute asjatundjate analüüsi alla võetakse regionaalpoliitilised otsused, mis halvendavad inimeste toimetulekut, igapäevaelu kvaliteeti, sotsiaalseid ja kultuurilisi võimalusi. Elu Eesti linnades ja maakohtades vaatlevad nii ajakirjanikud kui ka kohapeal elavad inimesed. Rahvusringhääling peab Eesti ühiskonna sotsiaalse sidususe edendamise huvides väga oluliseks kujundada hoiakut **“Eesti on elamisväärtne igal pool”**. Tartu stuudio roll on aidata kaasa Lõuna-Eesti kultuuri- ja vaimuelu kajastamisele ning pärimuskultuuri säilimisele. Selleks toodetakse lisaks uudistele ka tele- ja raadiosaateid, milles kajastatakse Tartu ja kogu Lõuna-Eesti elustiili ja mõttelaadi. Lisaks uudiste ja omasaadete tootmisele on Tartu stuudio tugibaasiks kõigi teiste toimetuste jaoks.

Tegevused 2009:

- Vikerraadios jätkatakse murdekeelsete uudiste edastamist (Võro, Mulgi ja Kihnu uudised),
- venekeelsele auditooriumile on suunatud R4 mängulis-harivad saated Eestimaa teemadel, Narva stuudio igapäevased kohalikud saateid hommikuti,
- algatatakse üritustesari “ETV läheb maale”, et luua parem kontakt avalikkuse ja rahvusringhäälingu vahel.

Rahvusringhääling toodab **tippaja meelelahutussaateid, mis köidaksid võimalikult erinevaid inimesi ja konsolideeriks vaatajaid ERR programmide ümber**. ERR programmid peavad olema Eesti inimestele sõbralikud saatjad terve päeva kestel. Hommikuprogrammide valik (Terevisioon, Vikerhommik, R2 Silmad lahti!, R4 Tere hommikust, Eesti!) arvestab kanalite põhisihtrühmi.

ERHS: ERR programmid ja muud tegevused väärtustavad perekonnal põhinevat ühiskonnamudelit.

Rahvusringhääling teadvustab ja toetab oma saadete ja muude tegevustega arusaama, et **tugev perekond ja rikas isiklik elu on Eesti tuleviku alus**. Töö ja pereelu ühitamine

on praeguses ühiskonnas üks suurimaid väljakutseid. ERR programmides on regulaarselt eetris saated perekonna toimimisest selle erinevates vormides, lastekasvatusest, kodumajandusest, turvalistest ja tervislikest elustiilidest, ühisest vabast ajast, suhetest tuumperekonnas ja põlvkondade vahel. Saadatel on interaktiivsed väljundid uues meedias.

Rahvusringhäälingu jaoks **esmajärgulise tähtsusega ülesanne on luua kodumaiseid lastesaateid**. ETV-s, Vikerraadios ja Raadio 4-s on lastesaated eetris iga päev. Teismelistele suunatud saateid ja uue meedia tooteid vahendab kasvavas mahus Raadio 2 programm ja veebikeskkond, ETV 2 käivitumisel ka selle programm.

Lasteportal meieoma.ee töötab Rahvusringhäälingu lastesaadete veebikeskkonnana ja pakub ka muid lastele suunatud interaktiivseid meediatooteid.

Tegevused 2009:

- avardatakse lasteprogrammi formaadivalikut nii televisioonis kui raadios,
- ETV 2 käivitumisel luuakse selle kavas igapäevane lastevöönd,
- jätkatakse haridusliku eesmärgiga anima- ja dokfilmide hankimist ETV lastevööndite sisustamiseks,
- valmistatakse ette uue säilitusväärtusega lavastusliku telesarja tootmine lastele,
- toodetakse noorteseriaal järjena mängufilmile "Klass",
- alustatakse igapäevase pereseriaali tootmist,
- toodetakse praktilise kallakuga pereteemalisi saateid ja arendatakse vastavat veebikeskkonda,
- ERR müügiosakond jätkab laste- ja peresaadete tiražeerimist ja levitamist müügikettides.

ERHS: ERR programmid ja muud tegevused tagavad igapäevase vabaks eneseteostuseks vajaliku informatsiooni saamise.

Rahvusringhäälingu programmides toodetakse ja edastatakse saateid ning arendatakse veebilahendusi, mis **toetavad elukestva õppe põhimõtteid**, avardavad silmaringi, edendavad inimeste innovatiivsust ja loovust, vahendavad uusimaid tõlgendusi humanitaar- ja loodusteaduslike avastuste kohta üldauditooriumile sobivas vormis. Üldteadmiste kõrval pühendatakse programmides aega ka **igapäevaelus vajalikele teadmistele ja oskustele**. Toetatakse inimeste soovi käia ajaga kaasas ja omandada uusi oskusi, mida elu nõuab; teadvustatakse kaasaja maailma ja nüüdisühiskonna riske ja õpetatakse, kuidas nendega toime tulla. Tõstetakse kultuur- ja muusikahariduslike saadete osakaalu. Arvestades meedia üha tihedamat põimumist inimeste igapäevaeluga, arendatakse koos kõrgkoolidega välja **meediakirjaoskust edendav programm**.

Haridussaadete kasutegur ainult eetris edastatuna ei ole väga suur. 2009. a alguseks väljatöötatavas **ERR haridusprogrammi strateegias** (määratleb prioriteedid ainevaldkondade ja käsitlusviiside valikul ning saadete tootmise ja hankimise mahud erinevates programmides) kavandatakse ka saadete lineaar- ja mittelineaaredastuse ning programmide ristturunduse põhimõtted ja veebilahendused. ERR haridusprogramm on koolisõbralik, pakkudes õpetajatele ja õpilastele tundide lisamaterjali ja interaktiivseid õppesaateid. Strateegia rakendub 2009. a jooksul.

ERHS: ERR programmid ja muud tegevused aitavad kaasa Eesti majandusliku heaolu ja konkurentsivõime kasvule,

Rahvusringhäälingu saadetes ja programmides, eriti ETV-s, Vikerraadios ja Raadio 4-s on regulaarselt eetris Eesti majanduselu jälgivad ja analüüsivad dokumentaalsaadet, kommentaarid ja diskussioonid. Majandusvaldkonna käsitlemisel probleemsaadetes tuleb senisest rohkem tähelepanu pöörata globaalsetele mõjuteguritele, mis Eesti majandust kujundavad. Eesmärgiga vähendada globaliseerumisest tulenevaid riske ja näidata, millist kasu võib sellest saada, tuleb avalikkuses **teadvustada maailma majandusgeograafilises pildis toimuvaid fundamentaalseid muutusi, mis mõjutavad Eesti ettevõtluse käekäiku ja inimeste heaolu**. Samuti tuleb käsitleda teravaid globaalprobleeme (energia, toiduvärrud jne) ja edukaid lahendusi, mis erinevates maades neile probleemidele on leitud. Haridus- ja nõuandesaadet peavad **avardama majandusalast mõtlemist üle Eesti piiride ja tuleviku suunas**, seda nii tehnoloogilises kui ka sotsiaalmajanduslikus võtmes, ja mitte ainult makroökonomiliste, vaid inimesi otseselt puudutavate näitajate alusel. Saadet ettevõtluse, majanduse ja turvalisuse teemadel suunavad inimesi kasutama ka muid meediakanaleid endale vajaliku teabe hankimiseks.

ERHS: ERR programmid ja muud tegevused selgitavad looduskeskkonna säästliku kasutamise ja jätkusuutliku arendamise vajadust.

Rahvusringhäälingu programmides on regulaarselt eetris erineva käsituslaadiga saadet loodusest ja keskkonnast: teleajakiri Eesti loodusest, loodusteemaline televiktoriin noortele, animafilmid lastele, dokumentaalfilmid kodumaistelt ja rahvusvahelistelt tootjatelt; raadiosaadet looduse ja keskkonna teemadel, välisjaamadelt saadud materjalid.

Tegevused 2009:

- arendatakse välja uusi saateformaate, millega kaasnevad vaatajate osalemisele toetuvad konkursid ja kampaaniad keskkonna parandamiseks,
- Vikerraadios ja Raadio 4s käivitatakse säästvat eluviisi propageeriv saade.

Tegevused 2010:

- noorte loodussaadet muudetakse regulaarseks, alustatakse nõuandesaadet või -rubriike keskkonnasäästlikust käitumisest.

4.2 Arhiivid

Eesti Rahvusringhäälingu heli-, video-, filmi-, foto- jt arhiivid on oluline osa eesti rahva ajaloolisest mälestusest ja kultuuriidentiteedist. Arhiivimaterjale saab kasutada uute saadete loomisel ja programmide mitmekesistamisel, suurendades nende sisulist väärtust ja huvitavust ning tõstes kvaliteeti. Eesti Rahvusringhäälingu arhiive on võimalik kasutada ka ajaloolisteks uurimustöödeks ja hariduslikel eesmärkidel. Samaaegselt tuleb jätkuvalt tegelda originaalide säilitamise probleemidega, eelkõige hoiutingimuste parandamisega ja profülaktilise restaureerimisega.

Arhivaalide pikaajaliseks säilitamiseks ja mugavaks kasutamiseks,

- ehitatakse üles digitaalne hoiustamissüsteem (Digital Mass Storage System),
- renoveeritakse perioodiliselt olemasolevat tehnilist baasi,
- muretsetakse käibelt kadunud formaatide kasutamiseks vajaminevad seadmed (DAT, BETACAM, BETACAM SP, 2" ja tollised videomakid jne) ja koolitatakse töötajaid, kes neid kasutavad,
- luuakse ühtne ERR-sisene arhiivide digitaalne haldus- ja otsingusüsteem ning katalogiseeritakse ja kirjeldatakse säilikud,
- lahendatakse vastavalt tekkivale vajadusele autoriõiguste probleemid arhiivimaterjalide kasutamisel,
- rakendatakse 2008. aastal välja töötatud ERR ühtne audio- ja videodokumentide arhiveerimise ning säilitamise kord.

Rahvusringhääling arendab oma arhiivi kui digitaalset teabevaramut – **heli-, video-, filmi- ja fotoarhiivi arhivaalid digiteeritakse ja andmebaasid tehakse kättesaadavaks üldsusele.** ERR arhiivides on praegu erinevatel kandjatel 22 000 tundi filmi- ja videomaterjali, 45 000 tundi helidokumente, 800 000 analoogfotot, 70 000 digifotot, 48 000 slaidi, 53 000 negatiivi, 15 000 tekstidokumenti. Elektrooniliselt on hetkel säilitamisel 13 000 helidokumenti ja 14 000 fotot. Heliarhiivi analoogsalvestiste digiteerimine ja restaureerimine toimub praegu mahus 1500 tundi aastas, fotoarhiivi digiteerimine 15 000 fotot aastas. 2009. aastal alustatakse kogu arhiivi (35 ja 16 mm filmid, Beta ja 2-tollised lindid) lausdigiteerimisega, eesmärgiga viia see lõpule 2011. a. Digiteerimine võimaldab lisaks säilivuse tagamisele arhiivimaterjalide operatiivset kasutamist eetris.

5. Muude valdkondade eesmärgid ja tegevused

5.1 Tehnoloogia

Üleminek digitaaltelevisioonile aastal 2010 tähendab, et Rahvusringhäälingu teleprogrammide tootmine peab olema täies ulatuses varustatud vastava tehnoloogilise baasi ja tootmismudeliga. **Tootmises kasutatavad tehnoloogilised lahendused ja seadmed peavad tagama kvaliteedi, mis vastab digitaalse edastuse ja vastuvõtu vajadustele.** Koostöös majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga korraldatakse teavituskampaania ERR programmide vastuvõtuvõimalustest erinevate digiboksidega. ETV saadete tootmiseks ja väljastamiseks luuakse failipõhine (lindivaba) tootmisahel koos seda tagavate infotehnoloogiliste ressursside ja lahendustega.

Arhiiviväärtusega saadete ja kunstiteoste jäädvustamiseks luuakse valmisolek toota kõrgresolutsiooniga (HD) salvestisi. Otseülekannete ja mobiilsete uudisreportaažide tegemiseks hangitakse uus HD-ülekandejaam ja mobiilne satelliidiühenduse komplekt. Maksimaalselt rakendatakse tööle 2008. a hangitud kohverstuudiod.

Tehnilise arengu konkreetsed eesmärgid:

- 2009. a hangitakse mobiilne satelliidiühenduse maajaam, eesmärgiga suurendada teleuudiste operatiivsust. Maajaam võimaldab uudiseid eetrisse saata ka nendest piirkondadest, kus puuduvad paiksed telekommunikatsiooniliinid.
- 2010. a sügisest luuakse tehniline valmisolek vähemalt ühe HD formaadis regulaarsaate ja rahvusvahelisele turule mõeldud toodete tootmiseks. Seoses paneeltelerite massilise levikuga ootab vaatajaskond ka vastava kvaliteediga programmi.
- 2009. a jätkatakse teleprogrammide väljastuskeskuse laiendamist kolmanda ja neljanda teleprogrammi väljastusvõimaluste loomiseks. Vastav laiendatav platvorm luuakse 2008. a.
- 2009. a jooksul toimub lõplik üleminek teleuudiste failipõhisele tootmisele. Failipõhisus suurendab uudiste operatiivsust ja uudislugude riskasutatavust programmide vahel.
- 2010. a minnakse üle kõigi telesaadete failipõhisele tootmisele. Failipõhisus võimaldab kasutusele võtta algselt erinevatel kandjatel sündinud arhiivimaterjalid ning tagada tootmisahelat läbiv kvaliteet. Samuti võimaldab failipõhisus materjali kiiret läbivaatust ja lõikude otsingut.
- 2008.a. on plaanitud mitmed ümberkorraldused meie internetiteenustes ja nende tulemustest johtuvalt võib osutuda vajalikuks teenusepakujate vahetus. Alustatakse tasuvusuuringuid veebi ja multimeedia teenusserverite ületoomiseks ERR IT infrastruktuuri.
- 2010. a luuakse valmisolek kõrgekvaliteedilise Surround (5.1) heli otse-salvestamiseks ja väljastamiseks Klassikaraadio programmi vahendusel.
- 2008. a veebruarist on kogu ERR omatoodang on järelevaadatav ja -kuulataav veebis 30 päeva jooksul pärast eetriskäimist. 2009. a jätkatakse süsteemi arendamist eesmärgiga, et kultuurilooliselt väärtuslikud omatoodetud sarjad oleksid terviklikult järelekuulataavad ja vaadataavad.
- 2009. a alustatakse kogu arhiivi (35 ja 16 mm filmid, Beta ja 2-tollised lindid) lausdigiteerimisega, eesmärgiga viia see lõpule 2011.a. Digiteerimine võimaldab lisaks säilivuse tagamisele arhiivimaterjalide operatiivset kasutamist eetris.

- 2010. a jooksul analüüsitakse raadioprogrammide tootmise ja väljastamise tarkvara *Radioman* edasise kasutamise võimalusi ja tehakse lõplik otsus selle tarkvara väljavahetamiseks või uuendamiseks.
- 2010. a suveks peab olema analüüsitud ja otsustatud raadioprogrammide oma saatjatevõrgu väljaarendamise võimalused ja majanduslik otstarbekus. Tehnoloogilised arengud võimaldavad kasutada alternatiivset saatjatevõrku võrreldes täna kasutatavaga.
- 2009. a lõpuks peab olema lõplikult valmis uue ringhäälingumaja tehniliste lahenduste ja kasutatava tehnoloogia kontseptsioon. See hõlmab tootmisprotsesside kirjeldusi ja tootmise tagamiseks vajalike seadmete valikupõhimõtteid

5.2 Haldus ja hooned

Haldustalituse strateegilised eesmärgid aastatel 2009–2012 on tagada koostöös teiste struktuuriüksustega rahvusringhäälingu põhitegevuste läbiviimiseks vajalikud tingimused tänastes hoonetes, optimeerida transpordikorraldus ning arendada välja kaasaegsetele nõuetele ja ERR vajadustele vastav uus ringhäälingumaja. Selle detailplaneeringu kinnitamise tähtaeg on 31.okt 2008.

Uue ringhäälingumaja arendamine:

- 2009. a valmistatakse ette ja viiakse läbi uue hoone ehitushange, viiakse lõpule eriosade projekteerimine, alustatakse ehitamist, tagades selle kõrge kvaliteedi.
- 2010. a valmistatakse ette olemasolevate kinnistute müük.
- 2011. a tehakse viimased täiendused ruumiprogrammis, valmistatakse ette ja viiakse läbi sisustuse hanked. Aasta lõpuks on uue ringhäälingumaja karp valmis.
- 2012. a jõutakse lõpule sise- ja eritöödega, viiakse läbi ümberkolimine.

Muud hooneteenistuse tegevused:

- 2009. a alguseks arendatakse lõplikult välja Tartu tele- ja raadiostudio ühistes ruumides,
- regulaarselt tagatakse olemasolevate hoonete põhiliste tehnosüsteemide kestmine ja minimeeritakse avariihohtlikud olukorrad.

5.3 Organisatsioon

Paindlikkuse, innovaativsuse, kiiruse ja kaasaegsuse eelduseks on neid eesmäärke toetav organisatsiooni juhtimissüsteem, struktuur ja töökorraldus. Tugiüksused peavad parimal moel toetama ERR põhiprotsessi ehk sisu loomist ideest väljunditeni.

Ringhäälingumeedia sisuliste ja tehniliste kompetentside kiire muutumine nõuab töötajate **järjepidevat täiendkoolitust ja kursisolekut muu maailma töökogemustega**. 2009. a töötatakse välja ERR koolitussüsteem, mille alusel korraldatakse sisekoolitusi ja pakutakse koolitusteenust väljapoole, et parandada tööjõu kvaliteeti ja tagada pidev personali järelkasv. Kõik töötajad läbivad 2009–2011 jooksul vähemalt ühe erialase koolituse. 2009. a töötatakse välja kauni emakeele stiiliraamat, millest juhitud ERR eetri- ja veebiajakirjanikud ning toimetajad. Toimub pidev eetris esinejate keelekasutuse monitooring.

Tihendatakse kontakte ülikoolide ja teadusasutustega, osaledes elektroonilise meedia uuringutes ja koolitusprogrammides. 2011. aastaks koolitab Rahvusringhääling välja

vähemalt 15 ajakirjanikku, kes suudavad iseseisvalt kaameraga uudislugu üles võtta, seda monteerida, raadiolugu teha ja veebiartiklit kirjutada.

ERR koduleheküljel tehakse kättesaadavaks olulisemad **kogu tele-raadiomaastikku ja ERR tegevust kaardistavad uuringud**, aidates sellega kaasa Rahvusringhäälingu läbipaistvuse suurenemisele. Kodulehel on ka ajakirjanduseetika nõuniku alamleht, kus antakse ülevaade vaatajate-kuulajate ettepanekutest ja kaebustest ERR saadete kohta ning vaadeldakse, kuidas Rahvusringhääling peab kinni heast ajakirjandustavast. Regulaarselt korraldatakse ERR meediakonverentsi, eesmärgiga arendada oma sisutootjate meediakriitilist mõtlemist ja meediakirjaoskust ühiskonnas.

Loominguliste ja tehniliste oskuste kõrval **arendatakse töötajate õigusteadlikkust** oma valdkonnas. Korraldatakse **süsteemne elektrooniline dokumendihaldus**, mis hõlmab nii elektroonilist asjaajamist kui ka dokumentide arhiveerimist. Eesmärk on tagada turvaline, kiire ja ERR vajadustele vastav asjaajamiskeskond.

5.3.1 Personalitöö

Personalitöö keskendub **töötajatele arenguvõimaluste ja turvalise töökeskkonna loomisele**. Uue tööjõu leidmiseks kaasatakse praktikante kõrgkoolidest, luuakse mentorite süsteem.

Eesmärgid:

- 2009–2010. a kaardistatakse iga töötaja personaalsed koolitusvajadused,
- 2011. aastaks kujundatakse tööjõu teadlik planeerimine jooksvaks iga-aastaseks tegevuseks, mis lähtub 2008. a toimunud personalivaldkonna riskide kaardistamisest ja 2009. a väljatöötatud värbamispoliitikast.

5.3.2 Sisekommunikatsiooni eesmärgid

ERR sisekommunikatsiooni strateegiline eesmärk aastateks 2009–2012 on Rahvusringhäälingu töötajate hea informeeritus ühinemisprotsessist ning tööks vajaliku adekvaatse ning piisava informatsiooni olemasolu. Selleks

- jätkatakse pidevat sisekommunikatsioonikanalite arendamist (intranet, siseleht, koosolekud, ühisüritused jms),
- viiakse regulaarselt läbi kommunikatsioonikliima ning infoliikumise rahulolu-uuringuid, jätkatakse töötajate kommunikatsioonialast nõustamist.

Sisekommunikatsiooni abil kujundatakse Rahvusringhäälingu sisekliimat ja ühiseid väärtusi, kinnistatakse ERR identiteet, luuakse hea usalduskontakt ja pidev infovahetussüsteem juhtkonna ja töötajate vahel, mille kaudu tõstetakse motivatsiooni ja lojaalsust ERR-is. **Professionaalne, sümmeetriline sisekommunikatsioon on ka eduka väliskommunikatsiooni aluseks.**

5.3.3 Turundus

ERR turundustegevuse olulisim eesmärk on tagada organisatsiooni avatus ja läbipaistvus. Turundus annab avalikkusele infot Rahvusringhäälingu jooksvast tööst ja uutest algatustest, kannab hoolt organisatsiooni hea maine eest. Turundus tegutseb koos programmide juhtkondadega lähtuvalt programmide prioriteetidest selle nimel,

et kõik saated ja muud meediatooted ning Rahvusringhäälingu kõik väljundid saaksid võimalikult hea kajastuse ja tähelepanu kõikvõimalikes kanalites. Turundusosakond aitab programmidel, toimetustel, juhtkonnal, sisekommunikatsiooni osakonnal ja kõigil teistel kolleegidel oma tööd parimal viisil esitleda ja seeläbi ka väärtustada.

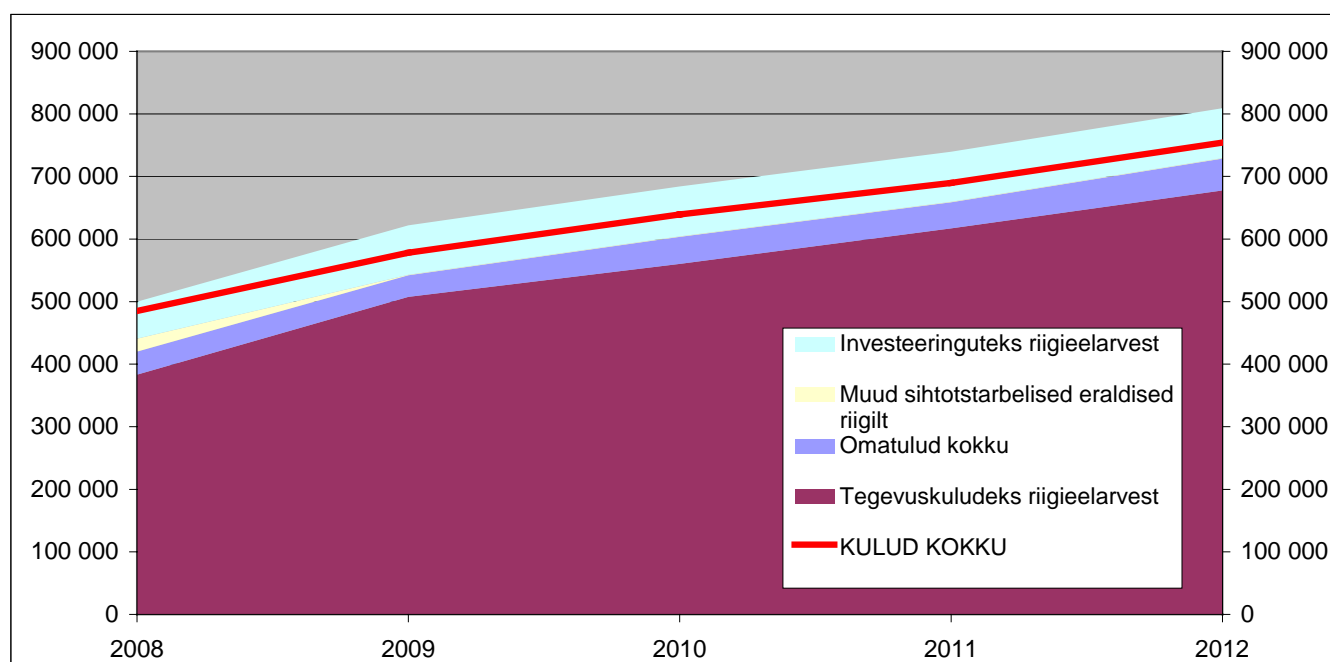
Turunduse põhifunktsioonid Rahvusringhäälingus on programmide ja saadete esitlemine ning reklaamimine, ERR korporatiivse imago väljatöötamine, elluviimine ja hoidmine, kvaliteetsed avalikkussuhted. Lähtuvalt Rahvusringhäälingu põhiväärtustest annab turundus informatsiooni ERR tegevustest õigeaegselt, läbimõeldult, viisakalt ja ausalt. Iga organisatsiooni töötaja on turunduse saadik

2008. a alustatakse järgmiste tegevustega, mis jätkuvad vastavalt valdkonna konkreetsetele vajadustele järgmisel aastal:

- luuakse meeskond, mis valdab turundusalast oskusteavet, eesmärgiga kasutada ära võimalikult palju majasisest loomingulist potentsiaali turundusideede ja tegevuste genereerimisel ja elluviimisel,
- luuakse ja viiakse ellu ERR veebide strateegia koostöös IT ja toimetustega,
- regulaarselt kaardistatakse ERR kaubamärgid/programmid ja määratletakse eelseisvate hooegade turundusstrateegiad,

6. Rahastamisvajadused

Eelarve projektsioon	Inflatsioon & palgatõusud			9%	2012 Märkused	
	2008	2009	2010	2011		
Programmitootmine	251 138	248 740	364 199	393 067	433 443	2009 miinus 20 mln sihtfinantseerimist, probleem programmi sisukusele. OM aastatel 5 mln rohkem kulusid
<i>s.h uued tegevused: ETV2 programm</i>		80 000				
<i>Helsingi korrespondent</i>		800				
<i>Berliini korrespondent</i>			1 000			
Tugiüksused	25 773	28 093	30 621	33 377	36 381	
Tehnika- ja tootmiskulud	126 360	137 732	150 128	163 640	178 367	
Juhtimis-, üld- ja halduskulud	57 384	62 549	68 178	74 314	81 002	
Investeeringutega seotud kulud	24 230	20 000	25 000	25 000	25 000	
KULUD KOKKU	484 885	577 914	639 126	689 398	754 193	
Omatulud kokku	36 578	34 870	43 008	41 879	50 648	Olümpia-aastatel 5 mln rohkem tulusid
Tegevuskuludeks riigieelarvest	383 319	507 344	560 418	616 818	677 845	
Muud sihtotstarbelised eraldised riigilt	20 757	700	700	700	700	
Investeeringuteks riigieelarvest	59 336	79 000	80 000	80 000	80 000	
Investeeringuvahendite jääk	30 510					
TULUD KOKKU	530 500	621 914	684 126	739 398	809 193	
Tegevuskuludeks + %		132%	110%	110%	110%	
Tegevuskuludeks +		124 025	53 074	56 401	61 027	
Kokku riigilt	442 655	586 344	640 418	696 818	757 845	
Kokku riigilt + %		132%	109%	109%	109%	
Kokku riigilt +		143 689	54 074	56 401	61 027	

7. Rahvusringhäälingu tulemuslikkuse hindamine

Oma tulemuslikkuse hindamiseks kasutab rahvusringhääling **5-astmelist indikaatorite mudelit**. Vaatluse all on järgmised teemad:

Rahvusringhäälingu mõjuväli ehk kontakt avalikkusega

Igal aastal viib ERR koostöös mõne tunnustatud uuringufirmaga (EMOR, Turu-uuringute AS jt) läbi elanikkonna meediauuringu, kus kogutakse teavet selle kohta, milliste rahvusringhäälingu tele- ja raadioprogrammide, aga ka teenustega on Eesti elanikkond nädala jooksul kontaktis.

Avalikkuse hinnang rahvusringhäälingu tegevusele

Igal aastal viib ERR koostöös mõne tunnustatud uuringufirmaga läbi elanikkonna meediaküsitluse, kus keskendutakse järgmistele teemadele:

- tele- ja raadioprogrammide usaldusväärsus – mil määral usaldavad Eesti elanikud rahvusringhäälingu kanaleid;
- tele- ja raadiouudiste olulisus – kui võrd oluliseks peavad Eesti elanikud rahvusringhäälingu tele- ja raadiouudiseid info hankimise kanalina (võrdluses teiste tele- ja raadioprogrammide uudistega);
- ühiskonna-, kultuuri- ja lasteprogrammi kvaliteet – kui võrd kvaliteetseks hinnatakse rahvusringhäälingu ühiskonna-, kultuuri- ja lasteprogrammi (võrdluses teiste tele- ja raadioprogrammidega);
- ERR avalikkuse kujundajana ja teenindajana – mil määral usub Eesti elanikkond, et rahvusringhääling pakub midagi kasulikku igapäevale, avardab silmaringi, pakub tribüüni erinevatele vaadetele ja toetab demokraatia arengut.

ERR tele- ja raadioprogrammide mitmekesisus

Igal aastal viib ERR läbi vähemalt ühe laiaulatusliku sisuanalüüsi, et hinnata konkreetse programmi tüübi mitmekesisust (2008. a on analüüsi objekt Eesti teleuudiste geograafiline, temaatiline ja esinejaskonna mitmekesisus AK, Reporter ja Seitsmeste uudiste näitel). Lisaks selgitab ERR elanikkonna meediauuringu abil välja hinnangud rahvusringhäälingu programmide mitmekesisusele ja huvitavusele.

Rahvusringhäälingu tele- ja raadioprogrammide eristumine

Igal aastal viib ERR läbi Eesti tele- ja raadioprogrammide võrdleva sisustruktuuri analüüsi, kus teleprogrammide puhul hinnatakse: a) eesti- ja välismaise päritoluga saadete mahtu kogu programmist; b) lavastusliku programmi mahtu kogu programmist; c) saatetüüpide mahtu kogu programmist. Raadioprogrammide puhul hinnatakse saatetüüpide mahtu kogu programmist.

Samuti uurib ERR igal aastal elanikkonna meediaküsitluse abil Eesti elanike arvamusi selle kohta, kas ja mil määral eristuvad rahvusringhäälingu programmid teistest Eesti tele- ja raadioprogrammidest.

Ekspert hinnang rahvusringhäälingu tegevusele

2008. a arendab ERR uurimiskeskus välja kolm uurimisküsimust ja viib läbi (või tellib) ekspertintervjuud, mis peaksid andma hinnangu ERR tegevuse erinevatele tahkudele. Esialgsed kavandatavad teemad: a) eetrikeelega kvaliteet; b) ERR kultuurilise vaheldusrikkuse vahendajana; c) ERR säästliku eluviisi propageerijana.

Lisa 1. Mõjude analüüs 2009. aastaks

Käesolev arengukava on Eesti Rahvusringhäälingu arengu tagatiseks. Selle täitmine ei sõltu üksnes ERR tahtest, vaid nõuab kogu ühiskonna panust. Vaid siis, kui riik ja rahvas peavad rahvusringhäälingut vajalikuks ja loovad sobivad tingimused selle arenguks, suudab ERR kaitsta avalikku huvi ja toetada Eesti mõtte- ja kultuuriruumi arengut.

2009. aastal on kriitilise tähtsusega ERR teise teleprogrammi käivitamine. Teine programm on eelduseks rahvusringhäälingu mõjuvälja säilitamisele ja suurendamisele. See loob täiendavaid võimalusi ühiskonna sidumiseks ning aitab pidurdada rahvusringhäälingu marginaliseerumist.

Juhul kui ERR ei suuda lähiaastail käivitada teist teleprogrammi, jätkub ETV ja sellega koos kogu Eesti Rahvusringhäälingu ühiskondliku mõjukuse langus. Kõige rohkem kannatab seeläbi mitte-eestlaste kogukond, kes elavad täna valdavalt Venemaa informatsioonis, aga ka eestlased, kelle arenevaid ja diferentseeruvaid meedia-vajadusi ei suuda üks avalik-õiguslik teleprogramm juba praegu rahuldada.

Teine kriitilise tähtsusega tegevustik **2009. aastal seondub Rahvusringhäälingu digitaliseerimisega** ja uue meedia arenguga. Kuna riik soovib tuua analooglevi lõpptähtaja kaks aastat varasemaks, on äärmiselt oluline panustada senisest rohkem digitaaltehnoloogia arengusse. See puudutab ka arhiivi, kus 2009. aastal peaks algama säilikutelaudide digiteerimine. Juhul, kui ERR jääb digitaliseerimisel piisava toeta, võib Rahvusringhääling jääda hätta üleminekul digitaallevile.

Niisama oluline kui digitaliseerimine, on Rahvusringhäälingu jaoks uue meedia areng. 2009. aastale on planeeritud erinevate ERR veebilehtede lõimimine ühtsesse rahvusringhäälingu portaali. Sellega muutuks Rahvusringhäälingu internetikeskkond kasutajasõbralikumaks ja atraktiivsemaks, mis on omakorda eelduseks paremale avalikkuse teenimisele.

2009. aasta on olulise tähtsusega uue ringhäälinguhoone arendamisel. Uus maja on eelduseks tervikorganisatsioonile iseloomuliku ühise tegevus- ja mõtteruumi kujunemisele. Ringhäälingumaja arendustegevuse pidurdumisel on häiritud ühtse Rahvusringhäälingu kujunemine.

Arengukava on kirja pandud sooviga **aidata kaasa Eesti avalik-õigusliku meedia kvaliteedi (nii sisulise kui tehnilise) ja mõju tõstmisele.** Kvaliteeti aitaks tõsta senisest ulatuslikum eneserefleksioon, tõhusam koostöö teadus- ja õppeasutustega, aktiivsem teabe- ja kogemusvahetus partneritega Eestist ja välismaal, motiveeriv ja professionaalsust väärtustav töökeskkond jne. Kvaliteedile peaksid aitama kaasa ka 2009. a-le kavandatud Helsingi korrespondendipunkti rajamine, kultuuridiskussiooni taastamine televisioonis ja raadios, ilusa emakeele stiiliraamatu väljatöötamine, interaktiivse keeleõppeprogrammi väljaarendamine televisioonis ja raadios, ERR haridusprogrammi strateegia väljatöötamine, mobiilse satelliidiühendusega maajaama soetamine. Kõik need tegevused on häiritud, kui Rahvusringhääling ei suuda arengukava ellu viia.

Lisa 2. ETV ja Eesti Raadio programmide struktuur 2004–2006

ETV programmi struktuur	2006			2005		2004	
	kokku tundides	KOKKU % of Total	KOKKU %of subtotal	kokku tundides	KOKKU %of subtotal	kokku tundides	KOKKU %of subtotal
uudised	532	6,1%	8,0%	532	8,5%	542	9,2%
informatiivsed ja elusaated	2224	25,5%	33,3%	1950	31,3%	1856	31,5%
<i>lavastuslikud saated</i> kokku	2189	25,1%	32,8%	2161	34,7%	1928	32,7%
sh. mängufilmid	511	5,9%	7,6%	623	10,0%	646	11,0%
sh. telemängufilmid	151	1,7%	2,3%	153	2,5%	240	4,1%
sh. telesarjad	972	11,2%	14,6%	933	15,0%	858	14,5%
sh. komöödiasarjad	118	1,4%	1,8%	134	2,2%	97	1,6%
sh. muu lavastuslik programm	436	5,0%	6,5%	318	5,1%	87	1,5%
meelelahutus	198	2,3%	3,0%	210	3,4%	191	3,2%
sport	597	6,9%	8,9%	370	5,9%	555	9,4%
haridus	48	0,6%	0,7%	103	1,7%	51	0,9%
kunst ja kultuur	515	5,9%	7,7%	520	8,3%	350	5,9%
teadus	66	0,8%	1,0%	49	0,8%	372	6,3%
muusikaesitused	303	3,5%	4,5%	317	5,1%	43	0,7%
religioon	9	0,1%	0,1%	19	0,3%	10	0,2%
subtotal	6683	76,8%		6231	95,5%	5898	95,6%
reklaam	0	0,0%		0	0,0%	0	0,0%
promo ja rakendus	254	2,9%		292	4,5%	269	4,4%
ETV 24	1767	20,3%		0	0,0%	0	0,0%
Total	8706	100%		6523	100%	6167	100%
lasteprogrammi	529	6,1%	7,9%	497	8,0%	497	8,4%
noorteprogrammi	160	1,8%	2,4%	135	2,2%	NA	NA
animatsiooni	314	3,6%	4,7%	328	5,3%	298	5,1%
dokumentaalfilme	704	8,1%	10,5%	640	10,3%	539	9,1%

Vikerraadio

	2006		2005		2004	
	maht (tundi)	% kogumahust	maht (tundi)	% kogumahust	maht (tundi)	% kogumahust
Uudised	913	10,4	910	10,4	1255	14,3
Publitsistikasaated	1083	12,4	1118	12,8	860	9,8
Haridussaated	62	0,7	92	1,1	70	0,8
Kultuurisaated	1248	14,2	1092	12,5	1027	11,7
sh ettelugemised	402	4,6	390	4,5	320	3,6
Teadussaated	45	0,5	50	0,6	70	0,8
Ususaated	60	0,7	63	0,7	60	0,7
Muusikasaated	3056	34,9	3144	35,9	3937	44,8
Spordisaated	256	2,9	315	3,6	326	3,7
sh võistluste ülekanded	98	1,1	108	1,2	140	1,6
Kuuldemängud	49	0,6	49	0,6	43	0,5
Meelelahutussaated	580	6,6	468	5,3	531	6,0
sh raadiomängud ja - võistlused	112	1,3	78	0,9	84	1,0
muud meelelahutussaated	0	0,0	390	4,5	447	5,1
Muud saated	1408	16,1	1459	16,7	605	6,9
Reklaam	0	0,0		0,0		0,0
KOKKU	8760	100,0	8760	100,0	8784	100,0
neist lastesaated	240	2,7	230	2,6	204	2,3
neist noortesaated		0,0		0,0		0,0

Raadio 4

	2006		2005		2004	
	maht (tundi)	% kogumahust	maht (tundi)	% kogumahust	maht (tundi)	% kogumahust
Uudised	666	7,6	666	7,6	896	10,2
Publitsistikasaated	2022	23,1	2227	25,4	481	5,5
Haridussaated	380	4,3	321	3,7	157	1,8
Kultuurisaated	560	6,4	563	6,4	805	9,2
sh ettelugemised	85	1,0	85	1,0	130	1,5
Teadussaated	62	0,7	57	0,7	41	0,5
Ususaated	0	0,0	14	0,2	0	0,0
Muusikasaated	4400	50,2	4301	49,1	4813	54,8
Spordisaated	81	0,9	81	0,9	83	0,9
sh võistluste ülekanded	0	0,0		0,0	0	0,0
Kuuldemängud	0	0,0		0,0	3	0,0
Meelelahutussaated	590	6,7	530	6,1	850	9,7
sh raadiomängud ja - võistlused	60	0,7	87	1,0	100	1,1
muud meelelahutussaated	530	6,1	443	5,1	750	8,5
Muud saated		0,0		0,0	605	6,9
Reklaam		0,0		0,0	50	0,6
KOKKU	8760	100,0	8760	100,0	8784	100,0
neist lastesaated	156	1,8	146	1,7	113	1,3
neist noortesaated	509	5,8	420	4,8	299	3,4

Raadio 2

	2006		2005		2004	
	maht (tundi)	% kogumahust	maht (tundi)	% kogumahust	maht (tundi)	% kogumahust
Uudised	325	3,7	325	3,7	780	8,9
Publitsistikasaated	160	1,8	130	1,5	115	1,3
Haridussaated	130	1,5	160	1,8	265	3,0
Kultuurisaated	130	1,5	130	1,5	81	0,9
sh ettelugemised	0	0,0		0,0		0,0
Teadussaated	0	0,0		0,0		0,0
Ususaated	0	0,0		0,0		0,0
Muusikasaated	5827	66,5	5827	66,5	5408	61,6
Spordisaated	18	0,2	18	0,2	18	0,2
sh võistluste ülekanded	0	0,0		0,0		0,0
Kuuldemängud	40	0,5	40	0,5		0,0
Meelelahutussaated	2003	22,9	2003	22,9	1912	21,8
sh raadiomängud ja -võistlused	50	0,6	51	0,6	100	1,1
muud meelelahutussaated	0	0,0		0,0	670	7,6
Muud saated	127	1,4	127	1,4	145	1,7
Reklaam	0	0,0		0,0		0,0
KOKKU	8760	100,0	8760	100,0	8784	100,0
neist lastesaated		0,0		0,0		0,0
neist noortesaated	4800	54,8	4756	54,3	4392	50,0

Klassikaraadio

	2006		2005		2004	
	maht (tundi)	% kogumahust	maht (tundi)	% kogumahust	maht (tundi)	% kogumahust
Uudised	657	7,5	650	7,4	650	7,4
Publitsistikasaated	80	0,9	104	1,2	104	1,2
Haridussaated	0	0,0		0,0	0	0,0
Kultuurisaated	2246	25,6	2246	25,6	2150	24,5
sh ettelugemised	78	0,9	78	0,9	75	0,9
Teadussaated	20	0,2	20	0,2	20	0,2
Ususaated	34	0,4	34	0,4	30	0,3
Muusikasaated	5627	64,2	5610	64,0	5715	65,1
Spordisaated	0	0,0		0,0	0	0,0
sh võistluste ülekanded	0	0,0		0,0	0	0,0
Kuuldemängud	52	0,6	52	0,6	52	0,6
Meelelahutussaated	44	0,5	44	0,5	39	0,4
sh raadiomängud ja -võistlused	44	0,5	44	0,5	39	0,4
muud meelelahutussaated	0	0,0		0,0	0	0,0
Muud saated	0	0,0		0,0	24	0,3
Reklaam	0	0,0		0,0	0	0,0
KOKKU	8760	100,0	8760	100,0	8784	100,0
neist lastesaated		0,0		0,0		0,0
neist noortesaated		0,0		0,0		0,0